

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
za inozemstvo
mesečno 50 Din
polletno 300 Din
celoletno 600 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo • Uredništva
telefon št. 2030, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inostrane, Sarajevski št. 7363, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, polti-vrsta
mali oglaš po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
p. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
ročen, pondelka in
dneva po prazniku

Proti terorju - silo zakona!

Strašen političen umor v Čučerju, ki so ga izvršili radičevski kmetje nad svojim tovarišem, pristašem pučke stranke, je po pravici izval vihar ogorčenja po vsej državi. To je prvič v zgodovini Hrvatske, da se pristaši ene stranke v volivni borbi poslužujejo umora kot sredstva politične borbe. Način, kako so Radičevi pristaši mučili svojega političnega nasprotnika do smrti, spominja v svojem barbarstvu na turške čase. Ta umor se je rodil iz srede, v kateri se propoveduje »mirotvorna in človečanska republika« in se uporablja kot politično geslo pozdrav Jezusu in Mariji. Nedolžna žrtev, ki so si jo izbrali radičevci, da nad njo dokažejo vso brezmejno globino svojega sovraštva, ni zakrivila ničesar drugega kakor da je na izzivanje nasprotnikov mirno in junaško izpovedala svoje prepričanje. »Ker si Jezusove stranke, umri!« je bil odgovor fanatikov, ki sta izšla iz Radičeve politične šole »seljaške demokracije«. Morila pripadatelja stranke, koje šef je nešteto krat obsojal batinaštvo in boljševiški teror in opeval miroljubnost svoje seljaške republike, kjer bosta mirno počivala drug poleg drugega lev in jagnje, ter se sam veličal za »hrvatskega Ghandija«.

Radičeva stranka ne more odvaliti iz sebe odgovornosti za ta nečuveni zločin, ki je zgolj logična posledica ščuvanja in sistematične propovedi skrajnega terorja, h kateremu se je HSS zatekla, ko izgublja med hrvatskim narodom tla pod nogami. Umor v Čučerju je neposredno sledil okrožnici Radičeve stranke, v kateri pozivlja svoje pristaše, da z nasilnimi sredstvi preprečijo politično delovanje nasprotnikov. Ko se od Radiča obračajo vsi trezni in pošteni elementi, se zateka k vaški sodrgi, da ustrašuje one, ki nočejo slediti njegovi komedijantski in brezmovalni politiki. Kaznovana bosta dva radičevska kmeta, toda moralna odgovornost za strašni zločin v Čučerju pada na stranko, ki je vzela svoj program skrajni teror, da roši svoje podirajoče se postojanke.

Radič je organiziral v Hrvatski svojo čeko. Mož, ki ni mogel zadosti obsojati orjunaštva, ki se je izkričal proti »kundačenju«, ki je vso Evropo klical na pomoč zoper batinaški režim in slikal Jugoslavijo kot deželo največjega nasilja, barbarstva in absolutistične samovolje, se nam zdaj prikazuje kot glavni teroristični stranke, koje pristaši hladnokrvno po načrtu ubijajo svoje politične nasprotnike, ne »pokvarjeno gospodo«, ampak svoje tovariše kmete. Politika tega človeka je po najrazličnejših preobratih končno privedla do tega, da se je hrvatski narod omadeževal z ubojem iz medsebojnega strankarskega političnega sovraštva, česar ta dežela sploh ne pomni.

Take metode pomenjajo državljansko vojno, teror odzodaj, ki je še hujši od terorja odzgoraj. Naše državno politično življenje je srečno prebolelo orjunaštvo, organiziran teror v imenu nacjonalizma in politične ter socialne reakcije, politična svoboda se je začela upoštevati in državljani so se oddahnili v sproščenem upanju, da se demokratični parlamentarizem, ideja stanovske vzajemnosti in mirnega razvoja naših razmer v smeri prave ljudovlade ojačuje. Ko so se začele naše notranje razmere v tem pravcu konsolidirati, je rastele tudi naš ugled v zunanjem svetu. Zdaj pa politični umor na Hrvatskem daje sovražnemu inozemskemu časopisju priliko rogati se državi, v kateri smejo stranke segati po takih sredstvih, ki morajo nujno vesti do anarhije, ako se pravočasno ne zajezi. Ne sme se trpeti, da bi brezvesten politik, naj bo kdorkoli in v kateremkoli delu države, zato da ohrani svojo demagoško sugestivno moč nad nerazvito množico, razburkal politične strasti do medsebojnega pobijanja, strahovanja in kaosa, v katerem se mora nehati redno in mirno državno življenje. Ali naj se te vrste radičevščina razpase do terorja sodre nad našim kulturnim nacionalnim življenjem? Ali naj oblast kapitulira pred organizirano čeko, ki hoče s strahovlado Hrvatsko ohraniti pod komando politika, ki je izčrpal že vse svoje šlagerje?

Ali naj se zopet vrnemo v čase, ko ni bilo življenje državljano varno pod samovoljo kakšne klike in sta se zakon in oblast morali pokoravati nasilju? Pa k še hujšemu nasilju: kajti radičevščina je teror nerazsodne mase, teror iz nižin, kamor še ni posijala luč smotrne izobrazbe, moralne vzgoje in politične od-

govornosti. Je tudi hujši od terorja boljševizma, ki ima vsaj kakšno idejo, dočim je radičevščina brozga samih najnižjih nagonov, ki ne služijo ideji, ampak blaznemu oblastihlepu enega človeka.

Državi je poverjeno, da čuva mir in red pred vsake vrste terorjem. Če uporabi vso moč in strogost obstoječih zakonov proti zlo-

činski radičevski propagandi, ki vodi do umorov, stori svojo najelementarnejšo dolžnost. Trpeti take vrste politično borbo, bi bilo zločin proti državi. Zato mora vsak državljani pozdraviti energičen protest načelnika SLS, dr. Korošca, in vsa javnost je dolžna podpirati akcijo, da se terorju radičevstva stori z enim odločnim udarcem zakona konec.

Radičevski zločinci morajo okusiti vso moč zakona.

DR. KOROŠEC ZA EKSEMPLARIČNO KAZNOVANJE RADIČEVSKIH VOLIVNIH TERORISTOV. — DR. KOROŠEC SE JE ODPELJAL V SLOVENIJO.

r Belgrad, 26. avg. (Izv.) Dr. Korošec je nameraval pri ministrskem predsedniku g. Velji Vukičeviću vložiti protest proti terorju, ki ga izvaja Radičeva stranka proti pristašem nasprotnih strank. Ker se g. predsednik do večera ni vrnil in ker je moral g. dr. Korošec zvečer odpotovati na shode, ki so bili že preje napovedani, je danes popoldne obiskal zastopnika predsednika vlade, zunanjega ministra Vojo Marinkoviča. Pri tej priliki je g. dr. Anton Korošec vložil protest proti nezasišlanemu terorju, ki ga z ozirom na znan razpis izvajajo po Hrvatskem pristaši Radičeve stranke. S takim delovanjem se svoboda volitev ogroža na najbrutalnejši način. G. dr. Korošec je posebno opozarjal na nečuveno

divji in dosedaj v naši strankarski politični borbi skoro nezaslišan zločin uboja kmeta Ljudevita Talana v Čučerju pri Zagrebu, katerega so izvršili pristaši HSS. Obrazložil je posameznosti tega strašnega zločina in prosil g. Marinkoviča, da vlada nujno ukrene vse potrebno, da se zaščiti svoboda volitev od sličnega terorja, posebno na Hrvatskem. Glede samega uboja Talana pa je zahteval, da vlada, če se tega ni storila, odredi najstrožjo preiskavo, da okusijo zločinci za svoje delo vso moč zakona. V razgovoru o teh in drugih aktualnih stvareh se je g. dr. Korošec mudil pri zunanjem ministru eno uro. Zvečer se je g. dr. Anton Korošec z brzovlakom odpeljal v Slovenijo.

Zmaga naših poslancev v fin. odboru.

RESOLUCIJA POSLANCEV SMODEJA IN PUŠENJAKA SPREJETA. — ZA ZBOLJ-SANJE POLOŽAJA DELAVCEV V ŽELEZNIŠKIH DELAVNICAH.

r Belgrad, 26. avg. (Izv.) Za danes sklicano sejo finančnega odbora je javnost pričakovala z velikim zanimanjem z ozirom na znani nastop Svetozarja Pribičevića, ki je na poslednji seji z ozirom na težko stanje države pretvil celo z revolucijo. Splošno se je mislilo, da bo g. Pribičević ta svoj nastop malo bolj obrazložil in da bo izvajal, kako si zamišlja zdravljenje gospodarske krize z revolucionarnimi dejanji. Zanimivo je, da se Pribičević na tej seji niti pojavil ni, ampak je pustil svojega zastopnika dr. Svetislava Popovića, da utemelji to revolucijo s prazno in vodeno resolucijo. Pribičevićeva odsotnost je povsod vzbudila pozornost, ker je poskušal Pribičević na podlagi teh svojih groženj in pretenj z revolucijo proti obstoječemu stanju na svojih poslednjih shodih zase kovati kapital. Ta Pribičevićev umik je seveda treba razumeti. On preti na vse strani, ker mu nič ne preostaja. Sicer je seja potekla precej mirno. Demago-gija, ki so jo hoteli uganjati nekateri tudi na današnji seji, je dobila temeljit odgovor od poslancev, predvsem Smodeja in Pušenjaka.

Kakor poslednji, tako se je tudi na tej seji povečini vodila samo politična debata. Na dnevni red so zopet stavili resolucijo, s katero so nameravali doseči samo agitacijski efekt za volitve. Na zadnji seji sta, kakor znano, poslanca Smodej in Pušenjak stavila predlog, ki je zelo obširen. V njem zahtevata, da pridejo skoro na dnevni red vsa tista vprašanja, za katera je dobila vlada v finančnem zakonu pooblastilo in bi se morala z ozirom na tozadevno odredbo obravnavati v finančnem odboru. Če bi hotela ostala opozicija v finančnem odboru res stvarno delovati, bi morala že zadnjič glasovati za naš predlog. Namesto, da bi člani finančnega odbora računali s tem, da je treba izvesti nujne zadeve, pa so vsi govorili o policijskem terorju.

Na današnji seji je poslanec Smodej v svojem govoru ponovno ugotovil, da je SLS proti vsakemu terorju, da pa v Sloveniji pri teh volitvah nobenega terorja ni in da še nobene volitve dosedaj niso bile tako svobodne, kakor sedanje. Govoreč o uboju v Čučerju pri Zagrebu, naglašala, da je treba obsojati, ne samo teror policije, če se res kje vrši, ampak tudi nasilja strank. Če hočejo Pribičević in ostala gospoda uganjati demagogijo, imajo za to dovolj priložnosti, kakor so dokazali s svojim govorenjem po shodih. Mi pa hočemo delati.

Smodejeve besede so zadele v živo. Nato se je sprejela resolucija, ki je bila predložena že zadnjič.

Kot druga točka dnevnega reda je bila zahteva železniškega ministra, da se dovoli 400 milijonov dinarjev za popravilo vagonov in lokomotiv v privatnih delavnicah. Ta popravila naj se izvrše tekom treh mesecev. Predlog se utemeljuje s tem, da državne delavnice ne morejo vseh popravil izvršiti. Pri-

vatne delavnice dobijo za zneske, ki prese-gajo v proračunu dovoljene kredite, 7 odstotne bone, plačljive v dveh letih.

Poslanec Pušenjak pozdravlja predlog, ker je skrajni čas, da se izvrši popravilo voz-nih sredstev v interesu vseh gospodarskih krogov. Zahteva, da se v prvi vrsti skrb za to, da se zaposli delavstvo v državnih delavnicah, ker se često govori o redukcijah v se-danjih državnih delavnicah. Zahteva, da se upoštevajo zahteve delavstva v državnih delavnicah in da se izvršijo poprave voz-nih sredstev v zasebnih delavnicah pod istimi po-goji, kakor v državnih delavnicah.

Pomočnik železniškega ministra Popović, ki je zastopal odsotnega ministra, je izjavil, da o redukcijah v državnih delavnicah ni go-vora. Izjavil je, da se je na zahtevo naših pos-lancev odobrilo 50 milijonov dinarjev kot vir-man, s katerim so se nezadostni krediti po-večali in da se bo skrbelo za to, da se z na-daljšnjimi krediti, katere je železniški minister zahteval, dvignejo državne železnice in da se obenem zboljša stanje delavstva v državnih delavnicah.

Poslanec Pušenjak se s tem odgovorom ni zadovoljil, marveč energično zahteval, da železniški minister takoj zahteva ponovne kredite in da, čim te kredite dobi, o tem ob-vesti tudi javnost, da ne bodo, kakor dosedaj, posamezni strankarski agitatorji z demagogijo med delavstvom širili različne vesti in vzne-mirjali delavstvo in njihove družine. Po temel-jitih besedah poslanca Pušenjaka za zboljša-nje delavškega stanja so bili krediti soglasno odobreni.

Nato se je seja zaključila. Ostale točke dnevnega reda niso prišle na vrsto. Prihodnja seja finančnega odbora se bo sklicala pisme-nim putem.

Zdi se, da je bila današnja seja finančnega odbora poslednja. Potekla je precej mirno, iz-vzemši demagoških govorov nekaterih pos-lancev, ki so poskušali kljub temu, da nimajo nobenih nad, da bi bili ponovno izvoljeni, za sebe kovati kapital na ta način, da so govorili govore, ki ne pridejo v tisk. Med drugim so govorili tudi samostojni demokrat Popović, ki je predlagal resolucijo, dalje znani strokov-njak za zunanjo politiko Joca Jovanović, ra-dikal Buzdrljić in predsednik Radonjić.

Pri tej priliki moramo pibiti, da je fin. odbor, kateremu so bile z ozirom na poobla-stilo finančnega zakona naložene najvažnejše naloge, svojo vlogo slabo odigral. Destruk-tivno delo samostojnih demokratov v finančnem odboru je treba dobro zapomniti.

RADIO-ZVEZA Z INDIJO.

v London, 26. avg. (Izv.) Uprava angleške pošte javlja, da je vpeljala radio-zvezo z In-dijo ter napoveduje, da bo v kratkem ves im-perij prepregla z radio-zvezami.

Dr. Korošev sestanek z angl. poslanikom.

r Belgrad, 26. avg. (Izv.) Danes popoldne sta se sestala na daljši razgovor tukajšnji an-gleški poslanik g. Kenard in načelnik SLS g. dr. Anton Korošec.

Kaj je z Gajdo?

Praga, 26. avg. Vse časopise se bavi s fašistovskim napadom na dr. Borela. Krama-fovi demokrati protestirajo proti policijskemu postopanju in očitajo vladi, da imajo komu-nisti pri njej veliko več milosti. Levičarski tisk zahteva, da se s fašizmom napravi ener-gični konec. Socialnodemokratski in narodno socialistični tisk očita vladi, da je ona kriva, da se je fašizem razpasel. Večerni listi vedo povedati, da se Gajda nahaja pod policijskim nadzorstvom.

v Praga, 26. avg. (Izv.) Listi opisujejo in-cident, ki se je izvršil na stanovanju dr. Bo-rela. Ob tričetrti na 5 so se pojavili v Sasavi v vili, kjer se mudi dr. Borel na počitnicah, neznani moške, ki so se predstavili kot detek-tivi, ki imajo nalogo, da ga aretirajo. Dva sta stražila hišo, drugi pa so z revolverji v roki zahtevali od dr. Borela, da jim izroči vse do-kumente, ki se tičejo afere generala Gajde. Izrečno so zahtevali akt predsednika Masa-ryka. Ko jim je dr. Borel izjavil, da je na po-čitnicah in da uradnih aktov nima s seboj, so navalili na njegovo ženo in začeli sami stikati po predalih in kovčehih. Odnegli so različne dokumente, onih pa, ki se tičejo Gajdove afe-re, niso našli. Vlomilci so se eno uro mudili v stanovanju, nato pa se odpeljali proti Pragi. Vlomilci so se že prejšnji dan pripeljali z avtomobili v Sasavo, kjer so se nastanili pri nekem gostilničarju. Tudi je eden izmed njih predal na pošti brzojavko s tajnimi znaki. Ob-veščena je bila takoj policija v Pragi, ki je aretirala več sumljivih oseb. Nato je poklicala ljudi, ki so videli vlomilce v Sasavi in pri konfrontaciji z aretiranci se je ugotovilo, da so nekateri od njih res bili v Sasavi, kjer so sodelovali pri omenjenem vlamu.

v Praga, 26. avgusta. (Izv.) Večerašnje za-slišavanje generala Gajde je bilo končano okoli polnoči, nakar so ga pustili domov. Spremljala sta ga dva policijska uradnika, ki sta ostala celo noč v njegovem stanovanju. »Narodni listi« poročajo, da policija opazuje vsak njegov korak, tako da se Gajda v res-nici nahaja v zaporu. Na telefonska vpraša-nja je dobil odgovor, da mu je prepovedano govoriti s komurkoli tudi po telefonu. Danes popoldne so spremili detektivi Gajdo na po-licijo, kjer so ga zasliševali do treh. Potem pa so ga detektivi zopet spremili na njegovo sta-novanje. Za časa njegove odsotnosti je ostal en policijski uradnik tudi pri njegovi ženi. Fašistični general Konopasek je, kakor poro-ča »Večerni list«, zbežal v inozemstvo. Tudi oba fašistična voditelja Castera in Brancovaky, ki jih je še nocoj zasliševala policija, sta po-begnula in jih ni mogoče najti. Listi poročajo, da se je večje število čeških fašistov podalo v Prago, da bi bili pripravljeni za pomoč svo-jim voditeljem. List »Večec« pravi, da se akti o Gajdovi aferi nahajajo na varnem. Neka, baje uradna vest, pravi, da se je dr. Borel ob času, ko so vdrl v njegovo stanovanje faš-isti, ravno odpravil v Prago ter da je imel iskane dokumente v žepu, nakar se pa faši-sti niso spomnili. Drugi listi pa trde, da so bili akti res ukradeni ter poročajo celo, da so prišli dokumenti zopet nazaj ter da so bili fotografirani. Dobro informirane »Lidove No-vine« poročajo, da je prišel fašistom v roke lo-neki koncept, ki ga je sestavil dr. Borel v Gaj-dovi zadevi. Ministri, ki se mude v Pragi, so se sestali s sestanku ter razpravljali o Gaj-dovi aferi. Ministrskemu predsedniku Švehli, ki se nahaja v inozemstvu, so poslali popis zadnjih dogodkov. Najinteresantnejši doku-ment, ki so ga našli pri fašistih, je oni, ki vse-buje seznam vseh fašističnih državnih urad-nikov, katerih imenom so pripisane opombe, katero nalogo naj vsak prevzame v slučaju fašističnega puča. 40 teh uradnikov je uslužbe-nih celo pri praški državni policiji. Glasilo faš-istične stranke »Risaka Straž« je izdala da-nes posebno izdajo, ki je bila zaplenjena. List energično protestira proti preganjanju čeških na-cionalistov, ki ga vrši Švehlova vlada, in jo svari, naj ne postavlja na preizkušnjo češkega naroda, da se ne ponovijo dogodki iz leta 1918., ko so združeni nacionalci gladko po-močli vse svoje nasprotnike. List tudi ostro napada policijo. Socialistični listi zahtevajo, da se fašistično gibanje energično zatro.

Dr. C.

R

Naše izseljenišvo.

(Ob priliki obiska Slovencev iz Vestfalije.)

Izseljenišvo ni bil nikdar pojav, ki bi se dal krajevno, časovno ali narodnostno omejit. Borba ljudi za obstanek in mikavnost tujine ni poznala niti sicer napetega razmerja med državami. V Porurju in vzhodni Prusiji dobivajo gotovi kraji naravnost poljski karakter; 30 milijonov Nemcev-kolonistov se je v borbi življenja vrnilo med tuji svet; pokojni Wilson je neposredno po vojni ob svojem obisku v Rimu razodel strmečim Italijanom, da je New-jork največje italijansko mesto; češke občine po državah dopovedujejo, da gredo v stotisoče in veliki sunek k samostojni državi so dali ravno izseljenci; slovaški in podkarpatoruski narod stojita z eno prehranjevalno roko doma, z drugo v Ameriki. In zlatim nebesom — rajni na zemlji, uresničeni ideji društva narodov — ameriški Uniji, je dalo izseljenišvo dušo in obraz. Še dalje koraka ta pojav, obljubljuje se Kanada in Avstralija, Afrika in brezmejna polja južne Amerike in skoro med vsemi temi plavajo drobiči našega narodnega telesa. Včeraj je en del teh — westfalski Slovenci — v slovenski prestolici deklamiral Zupančičevo »Dumo«.

Kako jih spremljajo naše misli? Najnazornejša so dejstva, in ta so: Izseljenišvo v srednji, južni in severni Evropi je v narodnostnem in državnem oziru po vojni dobilo bistveno drug značaj. Prav do poloma so se vzgajali narodi v državah v teritorializmu. A ta teritorializem je služil zopet — dinastijam. Na mejah nemške države je za Berlin in Monakovo prenehal Nemec; preko meje ob Monaku Rim ni gledal za Italijanom; opozicijski narodi v Avstrijii so reševali doma, kar se je rešiti dalo in ni bilo ne časa, ne situacije da bi spremljali življenje in delo svojih preko teh teritorialnih mej. A nihče se ni vzgajal v miselnosti, da je ta zemlja moja, da je država mojega naroda, da delim z njo radost in veselje, zmagne in poraze, udarce in napredek; niso ponášali s seboj narodnostnega, državnega etosa, ki nalaga vesti soodgovornost na celoti, ga dviga, da ne pozabi na dom, jezik in kulturo. Mesto naroda, državljana, se je izseljevala — masa!

In splošne posledice?

Le nekaj ugotovitev: Statistika združenih držav Severne Amerike pravi, da znaša nemška udeležba na prebivalstvu 30% da so predvsem farmarji — Nemci; moralo bi jih torej tam biti 30 milijonov, v resnici jih je — 8 do 9 milijonov! In takšne vtise je napisal ljubljanski škof dr. Jeglič, ko se je vrnil iz te dežele, po obisku pri naših rojakih v domovino? Da — izginjajo ... In kaj je bila dedščina povelje Italije? Po Ameriki, Avstraliji, Franciji in Nemčiji razkrojena masa Italijanov, ki je izginjala ne samo v amerškem morju, ampak celo v francoski depopulaciji, tik ob meji, v državi, rožnatem vrtu, kjer ni — ljudi ...

Ne da se tajiti, da so povelje notranje-državne spremembe bistveno vplivale i na izseljenišvo. Podlaga vzgoje je druga; kjer je nekoč zvenel: Narod, država, sem jaz — vladar, odmeva danes: narod, država smo mi! Kjer se je nekoč usoda naroda mrtvo komandirala, se danes skupno odloča. Sadi se seme soodgovornosti, nacionalnega in državnega etosa, ki je ravno pri angleškem in francoskem narodu dokazal, da potem v tujini ne tone. Demokratizem, ki vcepilja v srca državljanov veliko besedo »moje in naše«, se razteguje i na izseljenice. Odtod ogromna propaganda med nemškim narodom za skrb rojakov v tujini; odtod razne »češke družine«, poljski komiteji in društva. In naj si stojimo proti italijanskemu fašizmu kakorkoli; naj si je sam v nasprotju z demokracijo; tega mu ne bomo mogli odreči, da je iz nje vzel, da hoče v narodu vcepiti čut italijanske skupnosti, da je prvi začel odločno in sistematično se brigati za svoje izseljenice-koloniste! In če se veliki narodi ne upajo več z narodom igrati »mance«, naj to dela naš mali, niti dvamilijonski, na razne države in vetrove razkropljeni in raztepeni slovenski narod?

Nova doba je nastopila i pri nas. Za nas večino so padli okovi in mi se že vzgajamo v našem narodu in državi. Njen bistveno sestavni del smo, določeni za sodelovanje in soodgovornost. Vstaja naš narodni in državni etos, ki objemlje celotni narod, vstaja ponos, da kujemo lastno zgodovino sami, da živimo v svoji narodni državi, družini, iz katere ne moremo izstopiti kot iz delniške družbe. A oni, ki so že dolgo zunaj?

Včeraj so jim povedali v Unionu zastopniki države in cerkve, prosvetnih in gospodarskih društev, kako jih vidimo pred seboj. Naši ste, sinovi in hčere našega naroda in države! In prosili so jih, naj ponesejo in razširijo ta etos tudi med onimi, ki se obiska niso udeležili!

In mi smo prepričani, da bo številni, impozanten obisk westfalskih Slovencev ostal naša narodna, državna in socialna vest, kako in zakaj moramo kot etično dolžnost vzeti na ta ali oni način v roke — slovensko izseljeniško vprašanje. Vi pa — rojaki — pokažite, da ste v tujini predstavniki malega, a svobodnega in državnega naroda Slovencev!

Kako so radičevci ubili tovariša kmeta, pristaša ljudske stranke.

Strašen političen umor nad mučenikom krščanske hrvatske ljudske stranke, ki so ga izvršili radičevci, še vedno pretresa vso javnost v državi. Nikdar se ni na Hrvatskem zgodilo še kaj takega. Vse se vprašuje, kdo je kriv te podivjanosti? Kje je notranji vzrok strahovega umora? Vsi listi popolnoma soglašajo v tem, da je umor

posledica radičevske okrožnice,

v kateri vodstvo radičevcev ukazuje, da naj se v vsaki vasi zbere nekaj ostrih članov HSS, ki ne bodo dovolili »gospodskim« strankam izpregovoriti niti ene besede, ampak jih bodo takoj pregnali iz vasi, tako, da jih bo minula vsaka volja, da bi še kdaj prišli v vas, kjer ni njihovo mesto in kamor jih nihče ni klical. Nasprotno je treba budno paziti na vse tiste nasprotnike seljaške stranke, ki se nahajajo v vasi, ki tajno rovarijo proti HSS. Te je treba pregnati iz družbe, nikakor se jim ne sme dovoliti, da bi kjerkoli prišli do besede in bojkotirali jih pri vsakem koraku.

Tako pravi najvišje povelje radičevske stranke. Ko so jo radičevci prijeli v roke, so jo razumeli tako, da nihče ne sme biti pristaša druge stranke kot Radičeve. Kdor bi se upiral temu povelju, je »izven zakona«. Radičeve organizacije mislijo, da na podlagi tega »zakona« smejo delati s svojimi političnimi nasprotniki, kar se jim zljubi, ker jih štiti mogočna stranka. Tudi, če bodo prišli v zapor, bo to le začasno, dokler jih »Gospod predsednik« ne amnestira, kakor je amnestiral sebe. To je sedanje mišljenje v radičevskih vrstah. Ta okrožnica je dala pobudo najnižjim tipom, ki po vaseh komandirajo radičevske organizacije. Ti ljudje so pobesneli. Na celi črti so začeli izvajati svoj najpriljubljenejši posel, da terorizirajo, groze, pretepajo, preganjajo in če treba segajo po najgrših zločinih, kot sredstvih svoje »akcije«. Te propalce izvršujejo svoj posel temeljiteje kot boljševiške »Čeke« v Rusiji.

Pristaši ljudske stranke že od razpisa dalje tožijo, da morajo zelo veliko prestati pred radičevsko orjuno. Hrvatska ljudska stranka je namreč radičevcem najostrejši trn v peti in mora največ pretrpeti. Poglejmo le

nekaj zgledov radičevskega orjunstva.

Dne 15. avgusta je radičevska orjuna napadla s kamenjem in koli zaupni sestanek HPS v Križevanjih. Hotela je radičevska orjuna tedaj ubiti dr. Janka Šimraka in vodjo hrvatskih kmetov Marijana Boraniča. Odločen nastop pristašev ljudske stranke, je namreč radičevske orjune preprečil.

Dne 17. avgusta so v vasi Radišči v Hercegovini radičevski orjunaši navalili na hiše in stanovanja pristašev ljudske stranke in več oseb, med njimi tudi otroke težko ranili. V vasi Zorčeti pri Jelenju je 10. avgusta napadel predsednik radičevske organizacije Marko Oštrič pristaša ljudske stranke Kukuljana in s kamenjem navalil nanj. Isti radičevci je napadel Andriča in ga tako pretepel, da je bil ves krvav.

Cimbolj se volitve bližajo, tem hušji in srditejši je teror radičevskih orjunašev. Radičevske bande po vaseh preganjajo vse, ki se jim slepo ne pokoravajo. Ti radičevski orjunaši delajo s koli, noži, kamenjem in ognjem in končno z ubijanjem. To vodi v državljansko vojno. Kakor nekaj orjunaši, tako sedaj radičevski čekisti pomenijo najhujše ponižanje zakona, javnega miru in reda v državi. Kljub vsem opominom in prošnjam državljanov pa oblast ni nastopila proti radičevskim bandam s tisto ostrojtjo, ki bi bila tu potrebna in zgodilo se je najhujše,

političen umor.

Da gre tu res za političen umor, kaže predzgodovina in potek žalostnega dogodka. Pred umorom je uredništvo »Narodne Politike«, ki je glasilo HPS v Zagrebu, prejelo dve pismi. Prvo se glasi: Ze pri volitvah v oblastne skupščine so grozili radičevci, da se bodo maščevali nad vsakim, ki ne bo zanje glasoval. Tako so na predvečer dneva volitev pričakali varuha skrinjice ljudske stranke Stjepana Lepušića, ko je šel domov, in ga pretepli, tedaj so začeli radičevci delati s podvojeno silo in grožnjo. Tako so se v soboto dne 20. avgusta vračali domov Ljudevit Talan in Lacko Krvarić. Med potjo sta šla v trgovino Pavlinića, da si nekaj kupita. V tej trgovini je bil tudi Nikola Majpruz, ki je takoj skočil proti Ljudevitu Talanu, vpil, da je ta pristaša ljudske stranke in ga začel tepsti. Lacko Krvarić je opomnil Majpruza, da je glasovanje tajno in svobodno, pa mu je zato Majpruz takoj priložil silen udarec v obraz, da je ves zasinel.

Drugo pismo se glasi: »V nedeljo popoldne je prišel Ljudevit Talan v trgovino Bežeka v Čučerju. Tu se je znašel tudi Stefan Micudaj in napadel Ljudevita Talana, ker da je »pučkaš« — pristaša ljudske stranke. Ljudevit Talan je težko ranjen in težko bo prebolel.« Ti dve pismi dokazujeta, da so radičevci preganjali in ubili Talana samo zato, ker je bil pristaša ljudske stranke. Nič drugega mu niso mogli očitati. Bil je priden, miren in dober, ali ker ni bil radičevci, je moral umreti. Dogodek se je zgodil v popolnoma radičev-

skem kraju. Tam so pri zadnjih oblastnih volitvah dobili SDS 37 glasov, HPS 33 glasov, Stranka prava 13 glasov, radičevci pa 500 glasov.

Preiskovalni sodnik obsoja radičevske orjunaše.

Preiskovalni sodnik, svetnik Janko Nežić je dal o dogodku tole izjavo: »Ko je sodišče zvedelo za ta žalostni dogodek, sem se takoj podal v Čučerje. Tam sem videl, kako se ljudstvo zbira v gručah in sestaja na posameznih mestih in se živo razgovarja o tem. Šel sem pred gostilno Valenta Božeka. Tam sem zvedel, da je v nedeljo prišel popoldne od dveh do treh Ljudevit Talan. V gostilni sta bila dva radičevca Stjepan Micudaj in Nikola Rustan. Ker sta vedela, da je Talan pučkaš, sta ga začela izzivati. Talan pa se za izzivanje ni zmenil in je polglasno pel »Lepa naša domovina«. Ker sta videla, da to ne pomaga, sta radičevca začela klicati: Živela Radičeva stranka! Talan je odvrnil z vzklikom: Živela pučka stranka! To je bilo radičevcem dovolj. Takoj sta skočila proti njemu, ga napadla in ga vrgla s stola na tla. Eden izmed njih mu je začel tiščati glavo med noge, a drugi je vlek el noge proti glavi, dokler jima ni končno uspelo, da sta mu noge prekrizala okoli vratu. Tako sta ubogega Talana zvila v klopčič, ga začela kotaliti po gostilni skozi vrata po stopnicah na prosto. Zraven sta ga z nogami in koleno neprestano suvala. Ves ta čas Talan niti glasu ni dal od sebe. Ko sta mislila, da sta svoje delo opravila, sta mu noge zopet razkrižala in ga zleknila preko ceste, pustila nezavestnega ležati in šla nazaj v gostilno, kjer sta naprej pila in pela. Talan je nepremično ležal, dokler ni prišla žena, ki ga je kasneje odpeljala domov. Talan je ležal v nezvesti vse do ponedeljka jutraj. Tedaj se je prebudil in z ženo izpregovoril par besedi. Nato je zopet padel v nezvest, iz katere se sploh ni več prebudil.« Tako pravi o dogodku sodnik.

Še strašnejša obsodba radičevcev je pa izjava vseučiliškega profesorja dr. Juraka, ki je vršil obdukcijo pokojnega Talana. Ta izjava opiše vso za nas nepojmljivo trdosrčnost in sovraštvo radičevskih kmetov, ki niti ob smrti ne neha. Po informacijah dr. Juraka je pokojni Talan težko ranjen ležal v nedeljo celo popoldne pred gostilno in niti en vašan ni hotel pomagati ženi, da bi ranjenca prenesli v hišo. Šele zvečer se je to zgodilo, ko se je nekdo vendar usmilit in dal na razpolago voz, da so Talana prepe-ljali. Še več! O dogodku žene ni obvestil kak sosed ali sosed, ampak so ji povedali šele otroci, kaj se je zgodilo.

Ko je prišla komisija, da bi izvršila obdukcijo, niti en kmet ni hotel nositi mrtvega trupla Talanovega na dvorišče, čeprav so tam mnogi kmetje in kmetice zijala prodajali. Ko jih je dr. Jurak pozval, naj pomagajo, so se oddaljili za kakih 50 korakov, kakor da bi bil pokojnik okužen s kako nalezljivo boleznijo in so mirno kadili vsak svojo pipe in cigareto. In uboga žena pokojnikova vsa uničena v sled grozovite nesreče, ki jo je zadela, je morala sama prenašati truplo umorjenega moža s postelje na obdukcijo mizo na dvorišču! Pa tudi kasneje po obdukciji nihče ni hotel pomagati popraviti in urediti ostanke obdučenega trupla, nihče ni hotel prožiti prav nobene pomoči, dasiravno jih je komisija ponovno pozivala. Niso pokazali niti najmanjšega sočutja nad smrtjo sovaščana, čeprav so ga poznali kot mirnega in poštenega človeka. Razumljivo je rekel dr. Jurak, da nekdo v afektu in naglosti napravi zločin, toda čisto nerazumljivo je tako obnašanje drugega ljudstva, ko je tu tekla kri, ko je padla žrtev in ko je izginilo nedolžno življenje.

Sama obdukcija je pokazala, da je pokojni umrl vsled zloma tilnika, ki je nastal vsled zvijanja hrbtenice.

>Ker si Jezusove stranke, umri!<

Nedopovedljivo podivjanost teh radičevskih ljudi karakterizirajo te besede morilca Micudaja, ki jih prinaša zagrebški »Večec«. Ko je Micudaj zvedel, da kdo pripada ljudski stranki, je zaklical: »E pučkaš bomo fest natepli. Mi jim bomo že pokazali!« Rustan pa je vpil nad Talanom, ko je ta že na pol mrtev ležal na cesti: »Ker si Jezusove stranke, umri, mi bi te razpeli, pa nimamo kam! Po teh besedah je mučenika še enkrat brcnil.

Ob grobu.

Po obdukciji so žrtev pokopali na farnem pokopališču. Ob grobu je govoril odposlanec načelstvo HPS vseučiliški profesor dr. Stjepan Bakšić, ki je dejal: Danes ta vas pokopuje enega najboljših svojih sinov, človeka, ki je vdano ljubil svojo domovino in svojo krščansko vero. Dober je bil napram vsakomur in kjerkoli je mogel, je pomagal. Tih in skromen v svoji vasi, zvest Bogu in brat vsem ljudem, bo ostal v srcu in duši vsega hrvatskega katoliškega gibanja kot prva žrtev besnega terorja zaslepljenih. On bo ostal v svet spomin tisti skupini ljudi, ki hočejo, da v hrvatskem javnem življenju zavladajo načela evangelija Kristusovega, katerim načelom je ostal

zvest in vdan in za katera je izgubil svoje delavno življenje.

Ker je župan tega kraja tudi radičevci, slučajna ni prijavil oblastem, tako da se cele tri dni sploh niso zganile. Zato je glavni tajnik HPS dr. Šimrak interveniral pri sodišču in velikem županu in zahteval poleg zakonitega postopanja proti krivcem tudi varnostne ukrepe za zavarovanje življenja ostalih pristašev HPS.

Sedaj je policija, ozir. žandarmerija oba krivca že zaprla. Obenem so aretirali tudi nekaj drugih radičevcev, ki so počenjali dejanska nasilja nad političnimi nasprotniki.

Prvemu mučeniku.

>Narodna Politika< je napisala prvemu mučeniku te-le besede:

Ljudevit Talan, varuh skrinjice HPS, je umrl brez besede, brez obrambe pod udarci radičevske čeke, ki je izjavila, da bi ga razpela, če bi imela kam, ker je bil Jezusove stranke. Kmet Ljudevit Talan je umrl kot heroj svojega prepričanja, krščanskega in hrvatskega, od zločinske roke, ki nič drugega ne zna kot klati, krasti, hujskati, psovati in sejati vražjo neslogo med hrvatskimi kmeti. Ljudevit Talan, skromen kmet in delavec iz Čučerja, ki ni imel nič drugega svojega kot pošteno dušo. Umrl je kot mučenik na tako tragičen način, kakor umirajo le redki ljudje. Radičevi ateisti so ga uničili kot da smo v Neronovi dobi. Tako so zločince naučili njihovi učitelji v Zagrebu. Ljudevit Talan bo vedno svetel primer vsem nam pristašem HPS, kako moramo ljubiti svojo idejo.

Pokojni Talan zapušča objokano vdovo brez kruha in preskrbe, brez dela, obsojeno na lakoto in zgodnjo smrt. Dolžnost vseh poštenih ljudi je, a predvsem vseh pristašev HPS, da tej siroti in njenima dvema sinovoma pomagajo, kolikor morejo. Tu se bo pokazalo, kakšna medsebojna ljubezen nas veže.

Naj se milostljivi Sodnik usmili duše mučenika Ljudevita Talana! Molimo, bratje, za pokoj njegove duše!

...

Grozovit umor pa bo v večno sramoto Radiču in njegovi stranki, ki je prva v politični zgodovini Hrvatske začela s terorjem, ki je stal nedolžno žrtev življenja.

Kateri pošteti človek, posebno kmet, se bo še tako spozabil, da bi volil stranko, ki organizira ubijalsko čeko?

Kaj pravi na to SKS, Radičeva ekspozitura v Sloveniji?

Ali bo kak slovenski kmet volil tako stranko?

Kje so teroristi.

Poročajo nam: V Ljubnem ob Savinji se je vršila dne 22. avg. t. l. volitev novega župana. Izvoljen je bil dosedanji priljubljeni župan g. Jože Zagožen, odločen pristaša SLS. Tudi vsi štirje novoizvoljeni svetovalci so pristaši SLS. Združeni nasprotniki in sicer demokrati, radičevci in socialisti so bili vsled tega tako ogorčeni, da so več naših odbornikov dejansko napadli, tako, da je spominjalo vse na proslule orjunske čase. Zvečer so prišli nekateri demokratski in radičevski veljaki v neko gostilno in so zahtevali, da mora vsak, kdor ni njihove liste volil, gostilno takoj zapustiti. Neki mladenec se je temu zoperstavil, kar je bilo čisto opravičeno, toda rogovileži, ki so bili seveda pijani, so nanj navalili, ga natepli in ga vrgli v mimo tekočo Savinjo. K sreči se je rešil. — Potem pa Pribečević in Radič kričita in se pritožujeta nad terorjem! Ljudstvo! 11. septembra je tvoj dan! Če hočeš svobodo in napredek, nobene kroglice nasprotnikom!

Mussolini na jugoslovanski meji.

Postojna, 26. avg. Včeraj je pošetil Postojno diktator Mussolini. Prispel je na avtomobilu iz Trsta ob 10.15 popoldne. Tu se ni ustavil niti za sekundo, ampak je dirjal naravnost proti jugoslovanski meji. V oddaljenosti kakih treh kilometrov od meje, na vrhu tako zvanih »Planinskih rid«, odkoder je viden košček jugoslovanskega teritorija, je postal njegov avto nekaj minut. Spremlstvo, sestojelo iz višjih častnikov na štirih ali petih avtomobilih, je ostalo pri tem zadaj na cesti za dober streljaj. Iz Postojne so pohiteli za ministrskim predsednikom podeštat in drugi italijanski oblastniki na svojih avtomobilih. Varnostna straža pa ni pustila nikogar v bližino. »Duce« se je vračal skozi Postojno z največjo brzino. Le malokateremu radovednemu se je posrečilo, da je videl njegov obraz, pa še to skozi meglo avtomobilskih šip. Jame diktator ni obiskal. oddrdal je v mrzlični naglici, kakor je bil prišel. Ob 11 popoldne, torej trideset ure po prihodu, ni bilo o obisku nič več sledu.

e Trst, 26. avg. (Izv.) Za danes ob pol 12. je bila na Glavnem trgu napovedana velika manifestacija na čast min. predsedniku Mussoliniju. Okoli 5. pop. so se na trgu pričeli zbirati ljudje. Prefektura pa je sporočila, da manifestacije odpoveduje, ker je moral predsednik radi že prej določenih poslov odpotovati iz Trsta. Pač pa je ministrski predsednik obljubil, da bo njegov prvi uradni obisk veljal Trstu. Ministrski predsednik je zapustil Trst ob pol 9. jutraj.

Pozdrav Ljubljane rojakom iz Vestfalije.

KRASEN SPREJEM SLOVENCEV IZ VESTFALIJE

Mračne besede, ki jih je izrekel naš pesnik Oton Zupančič v svoji »Dumici«: »... tamkaj v Vestfaliji so nam izginiti, več ne doseže jih naše oko...«, te besede so nam prišle na misel, ko smo včeraj prisostvovali navdušenemu sprejemu vestfalskih Slovencev, — pod tem pojmom razumevamo tu pri nas vse Slovence, ki so se izselili, ne samo v Vestfalijo, temveč v vse Porenje in v Holandijo, — toda obenem smo se mogli prepričati, da ni več tako, kakor trdi pesnik, — Slovenija ni še pozabila svojih ljudi, ki so odšli za kruhom v daljno Nemčijo in drugam, še misli nanje, še jih ima pred očmi. In čutili so to tudi rojaki, ki so po dolgih letih, nekateri celo po desetletjih, zopet obiskali svojo rodno grudo, svoj narod, ki stoji trdno na svojih tleh že tisoč in še več let. Vsak Slovenec in tudi oni, ki svoje prave domovine še nikoli niso videli in so si ohranili samo še svoj materinski jezik, vsi oni, katere je včeraj sprejela Ljubljana, so vedeli, da so na svojih tleh, svoji med svojimi, da so doma.

To jim je potrdil res lep, res bratski in res iz srca pripravljen sprejem, s katerim jih je prijetno presenetila Slovenija, najprej Gorenjska in nato slovenska prestolnica Ljubljana. In ko se ti naši ljudje zopet vrnejo na težko delo v daljno Nemčijo in Holandijo, bodo odnesli tja okrepjeno vero v svoj narod in svoj jezik, okrepjeno ljubezen do svoje male, toda gorko ljubljene domovine. V tem znamenju jih je včeraj pozdravila Ljubljana.

SPREJEM NA LJUBLJANSKEM KOLODVORU.

Slavnosten sprejem na kolodvoru, kakor je bil zamišljen prvotno, je radi izredno hudega naliva odpadel. Kljub dežju in nevihti pa niso bila radost in bratska čustva, s katerimi je ljubljansko občinstvo sprejelo svoje rojake, prav nič skaljena. Pretesen je bil poron ljubljanskega kolodvora, da bi mogli dobiti na njem prostora vsi došli rojaki, odlični predstavniki oblasti in javnih korporacij in vse ostalo ljubljansko občinstvo, ki je v velikem številu prihitelo, da pozdravi one Slovence, o katerih je bil že maraško prepričan, da bodo davno utonili v morju tujine, ki pa trdno vztrajajo v zvestobi do svojega naroda in domovine.

Ko je med zvoki godbe nekaj minut čez enajsto privozil gorenjski vlak, je iz sto in sto grl zadonel buren, vihar, ognjevit »Živeli, pozdravljemo! Bog vas živi!« In temu klicu so se enako burno in ognjevit odzvali došli rojaki. V prvih minutah na kolodvoru je prišlo do izraza najprej čustvo: bratski pozdravi, čvrsto, iskreno stiskanje rok, nakar so voditelji vsega obiska pozdravili, — skoro samj duhovniki, Nemci po rodu, pod vodstvom velikega dobrotnika vestfalskih Slovencev g. Tensunderna, — g. knezoškofa dr. A. B. Jegliča ter ostale zastopnike oblasti, nato pa jih je v imenu vsoga slovenskega naroda, politično organiziranega v oblastni skupščini, kratko pozdravil predsednik ljubljanskega oblastnega odbora dr. Marko Natlačen, naglašajoč, da slovenski narod iskreno pozdravlja svoje ljudi na svojih tleh in jim kliče iz vsega srca »Dobrodošli!« Množica, — ljubljansko občinstvo in došli rojaki — je zopet živahno zakliknila »Živeli!«

SPREVED.

Po sprejemu na kolodvoru se je med krasnimi ovacijami razvil od kolodvora do hotela »Union« krasen sprevod, v katerem je korakalo 850 došlih rojakov, pod vodstvom svojih 17 nemških duhovnikov, ki so kot dobri pastirji prišli z njimi v naše kraje. Dalje vsi častni zastopniki tukajšnjih oblasti, članstvo mnogih ljubljanskih organizacij, zlasti Prosvetne zveze, ki je organizirala ves sprejem ter Jugoslovanske Matice in mnogoštevilno oostalo občinstvo. Med došlimi rojaki so nad vse častno zastopane tudi slovenske žene in dekleta v daljni tujini. V sprevodu so krepki rudarski zastavo.

noše nešli 15 lepih praporov tamkašnjih organizacij sv. Barbare, vsi s slovenskimi napismi. Med prapori je bilo troje bander vestfalskih slovenskih ženskih organizacij. Lep vtis so napravili tudi mnogi vestfalski Slovenci v svojih značilnih rudarskih krojih.

Med živahnimi ovacijami, pozdravi in vzklici so krenili došli rojaki v veliko dvorano hotela »Union«. Tu jim je pripravila mestna občina, — za kar gre predvsem hvala g. mestnemu komisarju dr. Mencingerju, — skupno kosilo.

Obedo so se poleg vseh došlih rojakov udeležili še mnogi častni zastopniki, izmed katerih naj omenimo le nekatere. Navzoči so bili: vladika knezoškof dr. A. B. Jeglič, veliki župan ljubljanske oblasti dr. Fran Vodopivec, predsednik ljubljanske skupščine in oblastnega odbora dr. Marko Natlačen, mestni komisar in gostitelj došlih rojakov dr. A. Mencinger, dalje narodni poslanec in minister n. r. dr. Gosar, vseučiliški profesor in predsednik pripravljalnega odbora dr. Slavič, Delavsko zbornico sta zastopala gg. urednik F. Terseglav in F. Uratnik, Zbornico TOI tajnik dr. Pretnar, Jugoslovanske Matice predsednik dr. Janko Pretnar, tajnik pripravljalnega odbora za sprejem g. Zor, društvo »Dobrodelnost« je zastopal g. Tomo.

Kosila so se udeležili tudi vsi došli duhovni pastirji naših rojakov v Nemčiji, in sicer: duh. svet. g. J. Kalan ter 17 nemških duhovnikov, ki skrbijo za naše rojake, kakor da bi bili sami po rodu Slovenci. Ti so gg.: župnik Viktor Tensundern iz Gladbecka v Vestfaliji, nam že dobro znan prijatelj vestfalskih Slovencev, sam popolnoma več slovenskega jezika, dalje g. dekan Wenker iz Horst-Emscher, župnik Tappe iz Rheine, profesor Ritters iz Hamborna, župnik Kruse iz Ricklinghausen, kaplan Niehoff iz Hamborna, rektor Uhrmeister iz Hervest-Dorsten, šolski svetnik Rollens iz Buera, rektor Beckmann iz Buera, kaplan Meyer iz Münster, kaplan Wieman iz Gladbecka, kaplan Ingelath iz Bottropa — vsi navedeni so iz Vestfalije, — dalje kaplan Boeken iz Hamborna, kaplan Wissing iz Hamborna, rektor Schmitz iz Essen-Borbecka, kaplan Hecke iz Homberga in rektor Hagenkötter iz Ossenberga, vsi navedeni so iz Porenja.

Med navdušenimi ovacijami je povzel besedo gostitelj

mestni komisar dr. Mencinger,

ki je izvajal:

Velecenjena gospoda!

Mili rojaki iz daljne tujine!

Vam, mili rojaki iz daljnega severa veljajo pozdravi bele Ljubljane, pozdravi viharjavih zastav, pozdravi Vaših tukajšnjih tovarišev, slovesno razpoloženje z Vami došlega odličnega spremstva ter navzočnosti javnih oblasti in dostojanstvenikov. Izmed njih si dovoljujem pozdravljati prevzvišenega gospoda škofa ljubljanskega, gosp. velikega župana ljubljanske oblasti, gospoda predsednika ljubljanskega oblastnega odbora, gospoda zastopnika Delavske zbornice za Slovenijo ter gospoda zastopnika Jugoslovanske Matice.

Dragi rojaki, prišli ste, da vidite po dolgi dobi svoje ter — kar je posebno važno, da vidite na lastne oči, v kakih razmerah da živimo v lastni državi. Manj poučeni ali nekateri v sled napačnih vesti iz nenaklonjenega nam tujega časopisa — celo slabo poučeni, se boste zamogli uveriti, da je Slovenec sam svoj gospod na lastni zemlji ter da je dosegel najvišji cilj, ki ga je kdaj zamogel upati mali, šibki in tlačeni narod. Da so mnogi Vaši tovariši Slovenci na pohodu v domovino ostali že pred mejami naše države, mnogi zopet nadaljevali pot preko te meje, to je moralo boleti Vas, kakor boli nas. Toda zaupajmo v bodočnost, zaupajmo v poštenost ter tolažimo se, da pomenijo leta v človeškem življenju le minute v življenju narodov. Priščno pozdravljeni tudi dragi nam gostje, ki so kot Vaši svetovalci, Vaši prijatelji prispeli k nam v našem spremstvu. Razkažite jim krasoto naših krajev, krasoto in kreposti naših ljudi, da ponesejo najboljšo vtise o našem narodnem in državnem življenju, da dobe prepričanje, da ste sinovi zdrav-

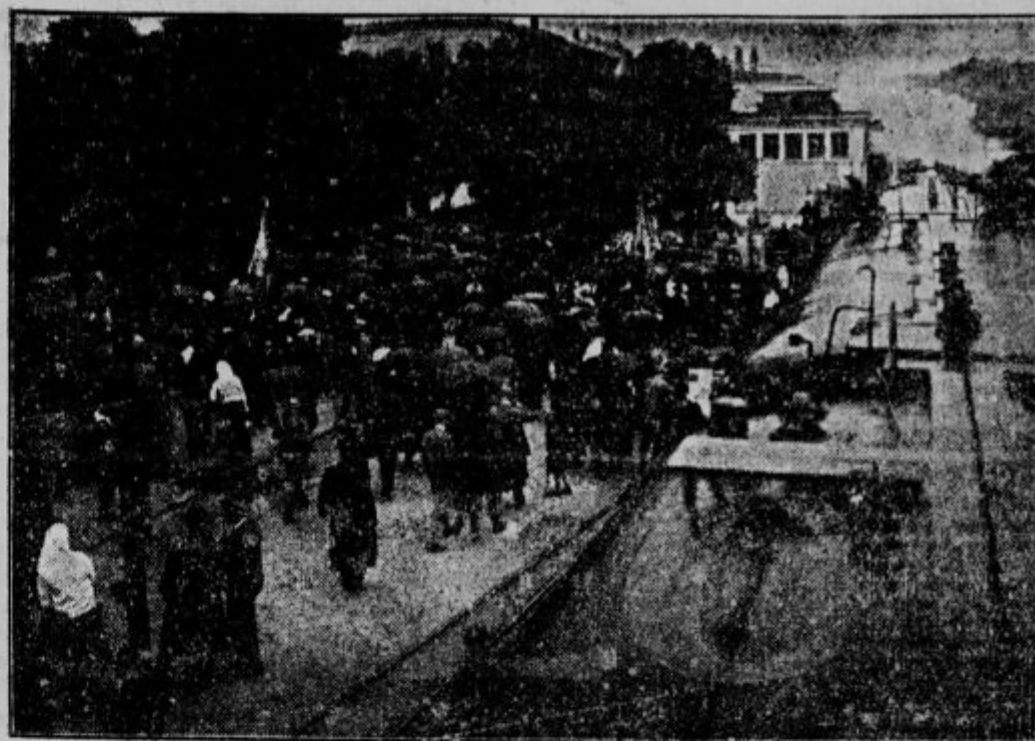
vrševati obrt. V začetku vojne si je kupil lastno hišo na Sv. Petra cesti, kjer vrši še danes svojo obrt in vodi gostilno pri »Kaplanu«.

Slavljenec se je marljivo udeleževal tudi v javnem življenju. Bil je vsa leta agilen član Rokodelskega društva. Pa tudi v drugih, posebno v obrtniških organizacijah, se je udeleževal. Preko 18 let — do njene razpustitve — je bil svetnik Trgovske in obrtne zbornice, kjer je prav pridno deloval zlasti v obrtnem odseku. Dolgo vrsto let, ko je županovale pok. dr. Tavčar, je bil član občinskega sveta, kjer se je zopet udeleževal posebno v obrtnem odseku. Tudi danes pomeni slavljenec odličnega reprezentanta naše stranke in pokreta v javnem življenju.

Tudi pri raznih drugih, osobito obrtnih korporacijah g. Jernej nikjer ne manjka. Naj omenimo še, da je že od početka član pevskega društva »Ljubljane«, kjer požrtvovalno sodeluje.

G. Ložar je prijeten družabnik ter odkrit značaj. Njegova pridna žena Marija kakor tudi obilna družina, ki je že v pretežni večini na lastnih nogah, mu prav pridno pomaga in je slavljenec lahko ponosen nanjo, kakor smo ponosni mi na zvestega somišljenika, ki ni nikoli omahoval, vedno visoko dvigal našo zastavo in je tudi danes sijajen zgled marljivosti, agilnosti in skrajne požrtvovalnosti za krščansko ljudsko misel!

Dragi Jernej, izrekaš Ti najprisrčnejše čestitke k jubileju, iskreno želimo, da Te Bog obrne nam še mnogo, mnogo let!

Prihod vestfalskih Slovencev na glavni kolodvor.

vega, čvrstega, miroljubnega ter nikomur sovražnega, kulturnega naroda!

Dragi rojaki! Ne boste se še dodobra nagledali naših gorskih velikanov, naših zelenih gričev in hribov, ne boste se še dodobra razgovorili v ožjem krogu svoje domačije, ne dodobra naslišali mile naše govornice, naših popevk in zdravic, ne doobra naužili vonja naših solčnih vinskih gor — že bo prišel čas ločitve. Prosim Vas, da ponese te domovine trdno voljo, da razširjate v tujini le dober sloves o svoji veliki prostorni domovini. S tem boste dokazali le svojo kulturo, utrdili si boste svoj ugled in svoje stališče, utrdili pa tudi vezi z domovino, z nami, ki smo tu in ki vam tu iz kulturnega središča Slovenije kličemo:

Živeli!

Klicu g. komisarja se je odzvala vsa nabito polna dvorana z burnim trikratnim »Živeli!«

G. mestnemu komisarju se je zahvalil g. prof. dr. Slavič, ki je nato poslal g. knezoškofa dr. Jegliča, da spregovori nekaj besed došlim Slo-

vincem.

Viharno in nad vse prisrčno aklamiran, je povzel besedo g. knezoškof

DR. ANTON B. JEGLIČ,

ki je izvajal:

Dragi Slovenci! Ker sem bil pozvan, čutim dolžnost, da vam tudi jaz spregovorim nekaj besed. Izreči Vam moram hvalo, ki smo Vam jo dolžni za to, ker ste ohranili v sebi gorko ljubezen do svoje domovine in do svojega naroda, da ste ohranili ljubezen in zvestobo naši sveti katoliški veri. Ljubezen, ta ljubezen vam je dajala pogum, da niste utonili v tujini, da ste ostali zvesti in dobri Slovenci, ta ljubezen je bila, ki vas je krepila, da ste vztrajali krepko pri resnici svete katoliške vere in se niste izgubili v brezverstvu. Za to gre pa tudi hvala izvrstnim vodnikom, ki so skrbeli za vas, ki so vas vodili in vam pomagali v tujini, ki so Vas bodrili v našem jeziku in Vam čuvali sveto luč katoliške vere. Katoliška vera, ta nam daje vsakdanji duševni kruh, nas dviga k plemenitosti in v stremljenju do Najvišjega, ta Vam šele daje pravo ljubezen tudi do domovine, do lastnega naroda in materinega jezika. Vaši duhovni pastirji so bili skrbni vodniki, ki so jasno kazali pot, kam gremo, — do Najvišjega resnice! Kako žalostno je onim, ki menijo, da je njihov končni cilj že tu, na tem svetu! Nimajo nobene vere v življenje, ne vedo za njegov končni smoter. Le sveta katoliška vera plemenituje in posvečuje vsa naša čustva, vso ljubezen do domovine in do naroda, le ona nas krepi v težkem delu in nam zagotavlja bogato povračilo za vse naše bridkosti, težave in žrtvovanja. In zato najtoplejša hvala Vašim duševnim pastirjem.

Najvišji naš vladika nato ponovi zadnje besede v nemškem jeziku in se prisrčno zahvali došlim nemškim duhovnikom za njihovo požrtvovalen trud. Nato nadaljuje v slovenščini:

»Z željo, da ostanete še nadalje zvesti katoliški veri, da ohranite še nadalje svojo ljubezen do domovine in do svojega jezika, s to željo vas pozdravljam, v znamenju, da potem, ko se vrnete v Nemčijo, odnesete tja nove vere in nove ljubezni do svoje vere in rodne grude, da vzpodbudite v tej smeri še druge svoje rojake, ki ob tej priliki niso mogli med nas.«

Za krasne pastirske besede g. knezoškofa se je zahvalila vsa dvorana z burnim, dalj časa trajajočim in prekipevačim odobravanjem, dokaz kako globoko je segel nagovor v vsa srca.

POZDRAVNI GOVOR VELIKEGA ŽUPANA DR. VODOPIVCA.

K besedi se je oglasil zastopnik vlade, veliki župan ljubljanske oblasti g. dr. Fran Vodopivec, ki je izvajal:

Dragi rojaki! Dolgo in utrudljivo pot ste napravili, da obiščete po letih in morda tudi desetletjih svojo domovino, da obiščete svoje znance in svoje sorodnike.

Po dolgih letih, odkar ste odšli iz domovine, se je tu mnogo spremenilo. Ni se spremenila sicer naša zemlja, ki je še vedno tako lepa kot nekdaj, niso se spremenile naše gore, ki so še vedno take, kot preje in tudi nebo nad nami je isto. Tudi ljudje se niso mnogo spremenili, sicer so se malo postarali, v bistvu pa so ostali isti.

Spremenile pa so se znatno razmere v našem javnem življenju. Stara avstrijska zgradba se je zrušila, na njenih ruševinah pa so zrastle mlade, sveže tvorbe in med njimi je tudi naša mlada jugoslovanska država.

Naša nova država je sicer manjša in morda ne tako udobna, kot pa je bila prejšnja, toda nova država je naša in je naša. Ljubite jo, ker je naša, zavedajte se tega, kajti noben tujec vam tu ne bo gospodar. Samo še nekoliko let vztrajnega in požrtvovalnega dela in naša bogata zemlja, ki vam nekdaj ni mogla dati kruha, bo potem vam in vsem, ki ste se od nje razšli, dala dovolj kruha in dela.

Oglejte si svojo zemljo v naši državi in mislite nanjo s toplim srcem, ko odidete zopet v tujino!

Želim vam, da bi dobili v svoji domovini in v naši državi najboljše vtise, želim, da bi se vaša ljubezen do naroda in do njegove rodne druge še ojačila. Vzemite potem nazaj s seboj upanje, da ni daleč dan, ko se boste mogli vrniti nazaj in dobiti tu dovolj kruha in dela, ki vam ga bo nudila domovina. S to željo vas pozdravljam in vam iskreno kličem: Dobrodošli!

Kakor vsem prejšnjim, so se vestfalski rojaki odzvali tudi g. velikemu županu z burnim odobravanjem.

Univ. prof. Slavič, ki mu gre predvsem hvala za krasen sprejem došlih rojakov, se je nato zahvalil g. velikemu županu za tople besede ter naglašal, da je to najboljši dokaz, da je nova država res naša, ker govori tu kot najvišji zastopnik države in vlade g. dr. Vodopivec, ki je mož naše krvi in ki je zrastle iz našega naroda.

Nato je govoril predsednik ljubljanske oblasti skupščine in oblastnega odbora

DR. MARKO NATLAČEN.

»Dragi rojaki! Daleč od svoje grude, daleč od rojstne hiše ustvarjate z naporom svojih rok iz zemlje bogastvo. Ko udarjate s krampom ob skalo, ko trgate bogastvo zemlji iz naročja, vsak čas pripravljeno, da se zruši nad vami obok, tedaj uhajajo vaše misli daleč, daleč stran, — v domovino. V svojih mislih se sladko naslajate z ljubeznijo in hrepenenjem po domači grudi, z ono ljubeznijo do domovine, ki se je v tujini čudovito razrastla in vzplamtela s silo, kakor jo poprej niste poznali.

Tu se boste zopet zaupno pogovorili s svojimi brati in sestrami, da se boste pogovorili s svojimi znanci, — domovina pa vas bo navezala nase s še tesnejšimi vezmi in vaša ljubezen do nje bo še prisrčnejša, še globlja in še gorkejša.

Kot predstavnik naše samoupravne oblasti, kot predstavnik oblastnega odbora vas v imenu samoupravne oblasti Slovenije kar najprisrčnejše pozdravljam in želim, da bi bili ti dnevi, ki jih boste po dolgih letih zopet prebili med nami, res srečni in da bi se potem vrnili v tujino s povečano ljubeznijo do naroda in domovine in do naše jugoslovanske države.

Skrb naših oblastnih samouprav je, da se ozdravi gospodarstvo v deželi, tako da bo potem vsakdo, ki bo le hotel, mogel v domovini pošteno delati in pošteno živeti. To se seveda ne bo moglo napraviti čez noč, toda z vztrajnim delom bomo dosegli tudi to.

In prav posebna skrb naših samouprav bo skrb za vprašanje naših izseljencev, preseljencev in vprašanje kolonizacije v državi. Tu, ob tej priliki, vam moram izdati, da je v oblastnem odboru izdelan predlog, po katerem se bo, čim bodo omogočala gmožna sredstva, osnoval poseben urad, ki se bo bavil s skrbjo za naše izselence, preseljence in z vprašanjem notranje kolonizacije v državi. Oblastna samouprava vam bo preko tega urada nudila vso pomoč, tako moralno, kakor tudi materialno.

Pozdravil sem vas v imenu slovenske samouprave. Pozdraviti vas pa moram tudi v imenu slovenskega naroda kot reprezentant najmočnejše slovenske stranke. (Buren »Živeli!«)

Pozdraviti pa moram najprisrčnejše tudi one gospode, ki so vas spremljali. Hvala vam, gospodje, da ste se zavzeli za naše osamljene izseljence. S tem, da jim govorite v slovenskem jeziku, da jim pomagате ne samo v duhovnih, temveč tudi v vseh posvetnih zadevah, da jih bodrite v ljubezni do lastnega jezika, s tem niste postali samo dobrotniki svojih faranov, temveč vsega slovenskega naroda. Prijetna dolžnost mi je, da vas zagotavljam, da ostanete vaša imena v naši zgodovini častno zapisana.

Vam pa, dragi rojaki, kličem: Dobrodošli! Ko se vrnete v tujino, odnesite s seboj najlepše vtise, tako, da ostanete s svojimi srci vedno med nami, med svojimi slovenskimi rojaki.

Govor predstavnika najvišjega slovenskega samoupravnega telesa je bil sprejet z ogromnim aplavzom.

Nato je zaigrala železničarska godba »Sloga« himno »Lepa naša domovina«, ki so jo vsi navzoči poslušali stoje. Omeniti je treba predvsem ob tej priliki požrtvovalnost železničarske godbe »Sloga«, ki je brezplačno igrala pri sprejemu in obedu najlepše muzikalne komade na čast našim rojakom. Enako tudi požrtvovalnost pevskega društva »Ljubljane«, ki je pod večšo taktirko dirigenta g. Dolinarja zapelo nekaj krasnih slovenskih narodnih pesmi.

Prav prisrčno in kratko je pozdravila došle rojake v imenu Krščanske ženske zveze g. prof.

DOLENČEVA.

Posebno toplo je ga. Dolenčeva pozdravila zastopnice ženskih organizacij v Vestfaliji. Pozvala je došle rojake, naj se čutijo doma, saj so svoji med svojimi. Zagotovila jim je, da bo ves slovenski narod, zlasti naša slovenska žena, vedno in ob vsaki

Gosp. Jernej Ložar - petdesetletnik.

Danes obhaja 50letnico g. Jernej Ložar, krojaški mojster in gostilničar pri »Kaplanu« v Ljubljani.

Rojen v Ljubljani v Trnovem se je izučil krojaške obrti pri še živečem mojstru g. Kreču. Kot mlad pomočnik je potem odšel preko Ljubelja, kot je bila tedaj navada za mlade rokodelce, v svet. Prepotoval in delal je po Nemčiji, Švici, prepotoval je tudi Italijo. Po končani vojaški dobi je začel samostojno iz-

priliki mislil nanje kot na svoj sestavni del. Njen govor je žel splošno odobravanje vse dvorane.

Nato je govoril predsednik odbora za sprejem vestfalskih Slovencev, univ. prof.

DR. SLAVIČ,

ki je izjavil:

Mili bratje in sestre iz tujine!

Besede pozdrava in veselja vam naj izpregovorim kot predsednik Katoliškega kulturnega sveta v imenu organizacije, ki so v njem zastopane. Moje pozdravne besede pa naj bodo izročene tudi v imenu pripravljalnega odbora za sprejem vestfalskih Slovencev. Kot predsednik tega odbora imam obenem prijetno dolžnost, da se javno zahvalim našemu tajniku g. Zoru, ki je z veliko požrtvovalnostjo storil mnogo potov in vodil mnogo pisarij v ta namen. Zahvalim pa potem vse organizacije, ki so se z veseljem odzvale našemu povabilu in prispevale po svojih močeh za dostojen sprejem. Posebna zahvala pa velja mestni občini ljubljanski, ki vas je sprejela kot svoje goste, velikemu županstvu, odboru ljubljanske oblasti, Delavski zbornici, ki je darovala veliko vsoto, da razveselijo rojake v domovini.

Hochwürdige Herren Priester, sehr geehrte Damen und Herren! Es freut uns ungemein, Sie in unserer Mitte begrüßen und Ihnen herzlichen Dank aussprechen zu können für all die Liebe und Freundschaft, die Sie unseren Landsleuten in ihrer großen deutschen Heimat erweisen. Wollen Sie versichert sein, daß wir Ihren Opfermut zu schätzen wissen, mit dem Sie sogar unsere für Sie schwere slovenische Sprache erlernt haben, um unseren Landsleuten helfen und Sie in der Sprache unserer Väter trösten und den wahren Weg weisen zu können. Hoch und erhaben über alle nationalen und staatlichen Differenzen steht Ihre wahrhaft christliche Liebe, die Sie im höchsten Grade ehrt, uns aber volle Anerkennung entlockt und zum innigsten Dank verpflichtet. Empfangen Sie dennoch unseren herzlichen Dank! Gott der Liebe sei Ihr Vergelter! In unserer Heimat seien Sie aber herzlich willkommen. Es mögen Ihnen die Tage, die Sie bei uns verbringen, ein angenehmes Vergnügen unserer Heimat werden und bleiben.

Predragi vestfalski rojaki!

Pozdravljeni torej na domačih slovenskih tleh, pozdravljeni v svoji rojstni domovini! Kako ste hrepeli po tem trenutku, da bi po letih težkega dela v tujini mogli stopiti na domačo zemljo svojih očetov. Steli ste leta, mesece in tedne, da bi se vam izpolnila ta srčna želja. Zdite se mi kakor Izraelci, ki so v sinajski puščavi 40 let koprnili po svoji obljubljeni deželi. Po mnogih težavah in velikih žrtvah so končno prišli v deželo, po kateri se je cedilo mleko in med. Po letih, mesecih in tednih vsega težkega dela in truda in velikih žrtv ste prišli v svojo domovino. Po vaši domovini se ne cedi mleko in med, še več. Vaša domovina je tako ozka, temna in uboga, da vam ni mogla dati niti kruba za življenje. Zato ste morali iti v tujino. Toda vi ljubite svojo domovino. Otrk ljubite svojo mater, najsi bo ta bogata ali uboga. Otrk uboge matere ljubite svojo ubogo mater in je ne bi hotel zamenjati s tako bogato ženo. Ljubite pa jo, ker je njegova mati in nobena druga. Tako ljubite vi svojo domovino, dasi je uboga. Ljubite svojo domačo zemljo, ker vas je rodila, ljubite jo, ker je napolnjena s krvjo in znojem vaših očetov, ljubite jo, ker je lepa, ker vas spominja na presrečne dneve vaše mladosti. Visoke divne gore, zeleni holmi, žuboreči studenci in rajske livade vas spominjajo onih veselih, mladih dni, ko ste trgali prve rožice in lovili prve pisane metulje. O, vi ljubite to materinsko ljubo deželo, kjer je tekla vaša zibelka.

Služabnik božji Anton M. Slomšek je v genljivih besedah izrazil ljubezen do svoje domovine. Rekel je: »O srečni dom, kdo bi tebe ne požel, prelepa domovina, kdo bi te ne ljubil. Svoje dni sem se kot mlad dijak vozil po morju in bival kratko časa v pustem primorskem mestu, v goli, kameniti okolici. Ko pa sem se povrnil v svojo drago domačijo in zagledal zelene gaje, rodovitno polje in vesele vinske gorice, sem se od veselja razjokal in poljubil zemljo, na kateri je tekla moja zibelka.« Mislim, da je tudi vam tako pri srcu, in prav je, da ljubite tako svojo domovino. O le napišite se na prsih domače grude prave domovinske ljubezni! Napišite se ljubezni do vere svojih očetov. Tu, v domovini so vas vaši očetje in vaše matere učili delati znamenje našega Zvečičarja, tu vam je zastajalo jutranje solnce milosti božje. Napišite se ljubezni do sladkih zvokov materinskega jezika! Isti škof Slomšek je učil: »Slovenka me je rodila, Slovenka me je dojila, naj me slovensčina tudi sina hvaležnega ima... Ni človeku slajšega kakor materni jezik. Kot dete sem po slovenje atea in mamko klical, po slovenje tudi svojo dušo Očetu nebeskemu izročiti želim.«

Predragi Domovina vam ni mogla dati mleka in medu. Vzbuja pa vam naj zdaj ljubezen do mleka prve verske izobrazbe po materi in očetu, vzbuja naj vam ljubezen do medu mile slovenske govorice, da ostanete do groba svoji domovini zvesti in hvaležni sinovi!

Tudi mi vam za sprejem ne moremo dati ne zlata, ne srebra. Pokazati pa smo vam hoteli svojo dobro voljo, izkazati smo vam hoteli spoštovanje do vašega težkega dela v tujini, in ponuditi smo vam hoteli svoje slovensko zlato srce, iz katerega vam kličemo pristrčni »Dobrodošlja« v naši skupni prekrasni domovini!

Krasnemu govoru g. Slaviča je sledilo živahno odobravanje, nahar je sledilo skupno kosilo.

Po kosilu so se vrstili še razni govori.

V imenu slovenskega krščansko-socialističnega delavstva je govoril narodni poslanec in minister n. r.

DR. GOSAR,

ki je poudarjal, da sega delavec v Sloveniji s svojo hrapavo desnico v enako hrapavo desnico svojega rojaka, ki je moral za kruhom v tujino. Delavstvo Slovenije se zaveda dolžnosti, ki jih mora vršiti do svojih bratov v tujini. Zavedajte se, dragi rojaki, da nam niste bratje samo po krvi, temveč tudi po velikem poslanstvu, ki ga vršite na zemlji. Da bi to poslanstvo rodilo kar največ sadu, s to željo vas pozdravljam! (Viharen aplavz.)

Nato je prečital univ. prof. dr. Slavič sledečo udanostno brzojavko: »Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru na Bledu:

Vestfalski, holandski in belgijski Slovenci, 650 po številu, odposiljajo Vašemu Veličanstvu iz srca Slovenije udanostne pozdrave in zagotovilo svoje zvestobe.

Predsednik pripravljalnega odbora:

univ. prof. dr. Slavič.

S frenetičnimi ovacijami naši kraljevski hiši so sprejeli navzoči to udanostno brzojavko, nakar je godba zaigrala s svečanostnim razpoloženjem sprejeto državno himno.

V imenu došlih rojakov Slovencev iz Nemčije, Holandske in Belgije, je spregovoril

G. BABIČ,

ki je izrazil pozdrav presvetlemu vladiki in vsem odličnim zastopnikom državnih oblasti. Dalje je izrazil nad vse prijetno presenečenje, ki so ga doživeli, ko so stopili na slovenska tla, ko so jih obsipali s cvetjem in jim povsod priredili krasne sprejeme. Morali so iz globin srca vzklizniti: »Pozdravljena Jugoslavija, pozdravljena večno ljubljena Slovenija, pozdravljena vedno lepa in bela Ljubljana, pozdravljena draga domovina!«

Dalje je g. Babič izrazil vso hvaležnost naših rojakov iz tujine vsem onim, ki so jim pomagali, da niso pozabili svoje vere, domovine in svojega naroda, zlasti pa in v prvi vrsti pokojnemu, toda nepozabnemu župniku Kšterju, dalje vsem nemškim gospodom duhovnikom in gospodu duhovnemu svetniku Kalanu, ki jih je prihajal bodrit iz domovine.

Prisrčen govor g. Babiča je segel došlih rojakom v srca, kar je pričal odziv vse dvorane, ko jih je govornik končno pozval, naj vzkliznejo rta čast vladiki, vsem odličnim zastopnikom, domovini in Ljubljani navdušen »Živio!«

Za g. Babičem je govoril g. vikar

TENSUNDERN,

ki je očrtal lepoto slovenske domovine in radost vseh, ki so došli ob tej priliki v Slovenijo. Vse težave potovanja je bogato poplačal res prisrčen sprejem v Sloveniji. Pa sprejem je bil tem lepši, ker je vzbudil nado, da Slovenija ne bo pozabila, kar je vestfalskim Slovincem obljubila. Še enkrat se je zahvalil g. Tensundern vsem, ki so skrbeli kdaj za vestfalske Slovence, zlasti vladiki dr. J. gliču, pa tudi slovenskim frančiškonom, ki so prišli obiskat Slovence v tujino, enako tudi duhovnemu svetniku g. Kalanu.

V imenu Zbornice TOI je govoril tajnik

DR. PRETNAR,

ki je med drugim čestital Prosvetni zvezi k temu, da je organizirala tako lep sprejem, nato pa povdarjal, da so vestfalski Slovenci sestaven del slovenskega gospodarstva, ki mora z njimi računati in jim ustvariti doma možnost zaslužka.

Predsednik Jugoslovanske Matice

DR. JANKO PRETNAR

je omenjal v svojem pozdravnem govoru, da je naloga J. M. skrbeti za vse člane naroda, ki so izven naših državnih meja. Dalje je govornik zainteresiral došle rojake za usodo onega dela našega naroda, ki trpi v Italiji in v Avstriji narodno preganjanje. Njegovim besedam so se vsi odzvali z viharim »Bog živi!«

Toplo pozdravljen je nato spregovoril v nemškem jeziku g. dekan

WENKER,

ki je izrazil lepo priznanje Slovincem, občudujoč njihovo marljivost, čednost in pobožnost ter ljubezen do rodne grude. Obenem se je zahvalil vsem za krasni sprejem.

V imenu Delavske zbornice za Slovenijo je govoril glavni urednik gospod

TERSEGLAV.

V temperamentnem govoru je povdarjal, da jih pozdravlja v imenu najvišje delavske korporacije, v imenu Delavske zbornice, kjer so organizirane vse tri delavske struje, krščanski socialisti, socialni demokrati in narodni socialisti. V imenu vsega slovenskega delavstva je govornik obljubil, da bo Delavska zbornica še bolj skrbela za Slovence v tujini, kot dosedaj.

Obračajoč se do nemških duhovnikov, se je govornik v nemškem jeziku zahvalil nemškemu narodu, iz katerega so zrastle tako izvrstni možje, ki pomagajo slovenskim delavcem v Vestfaliji. To je edini primer v svetovni zgodovini, da sinovi drugega velikega naroda s toliko nesebično ljubeznijo smoteno pomagajo številčno šibkemu narodu ohraniti njegove sinove. Vsi katoličani bi morali to posnemati in potem bi bil ideal mednarodnega bratstva uresničen brez vseh prevratov. Specielno pa je govornik izrekel nemškimi duhovnikom zahvalo v imenu krščanskih socialistov. Naj bi si katoliški klerus celega sveta vzel v tem oziru za vzgled sobrate iz Nemčije!

Govornik je za svoja izvajanja žel toplo priznanje tako došlih rojakov, kakor tudi navzočih nemških duhovnikov,

Zadnji je govoril duh. svetnik gospod

JANEZ KALAN,

ki je v duhovitem slogu popisal vsa raznovrstna, toda izključno le lepa čustva, katere so navdala vestfalske in inozemske Slovence ob prihodu v domovino ter ponovno izrekel zahvalo vsem, ki so pripomogli k tako lepemu sprejemu. Izvajanja g. duhovnega svetnika so vzbudila med prisotnimi mnogo dobre volje, pa tudi živahnega odobravanja.

Med navzoče došle rojake so člani in članice »Krekove mladine« delili zadnjo številko »Pravice« s pozdravom delavskim sotrpnikom ter »Poročilo Delavske zbornice za l. 1926.« in brošuro dr. Gosarja: »Za krščanski socializem.«

Vse ogromno delo pri postrežbi gostov so vestno, marljivo in točno izvršile članice »Krekove mladine« in »Krščanske ženske zveze«, za kar jim velja še posebno priznanje.

Nato so se ob sviranju godbe vsi došli rojaki in ostalo občinstvo razšli ter si popoldne ogledali mesto.

OGLED ZAVODOV.

Ob 4 popoldne je posebna ekskurzija, katere so se udeležili vsi nemški duhovniki ter mnogi rojaki iz Vestfalije, kakor tudi nekaj nemških dam, ki so spremljale Slovence na poti v domovino in skrbela za udobno potovanje, — ogledala Salezijski zavod na Rakovniku, Orlovski stadion na Dunajski cesti ter Mladinski dom na Kodeljevem. Vse omenjene naprave so vzbudile pri gostih mnogo občudovanja, priznanja in zanimanja. Ekskurzijo sta vodila vneto organizatorja vsega sprejema univ. prof. dr. Slavič ter mestni svetnik g.

Slovenci v Italiji Zlata maša goriškega nadškofa dr. Sedeja.

e Gorica, 26. avg. (Izv.) Danes je goriški knez in nadškof Sedej daroval zlato mašo. Iz škofije se je razvil veličasten sprevod, katerega se je udeležila malodane vsa duhovščina iz Goriške nadškofije. V cerkvi na Travniku so prisostvovali službi božji tržaški škof Fogar, poreški škof Pederzoli in stolni kapitelj. Na Travniku je jubilara pričakovala velika množica iz mesta in dežele. Cerkev je bila že davno preje polna. Sv. maši so prisostvovali goriški prefekt Casini, podestat senator Bombig in poveljnik goriške armade. Po sv. sv. maši je imel slavljeneč jedernat govor, v

Odmevi govora dr. Korošca.

Znamenite izjave dr. Korošca o zunanji politiki na shodu v Ptuj so šle daleč preko meja jugoslovanske države. Naravno je, da jih je registriral predvsem italijanski tisk. Precizne izjave glede zadnjega rožljanja s sabljo fašistovske Italije in tajnega prodiranja italijanskega kapitala v jugoslovansko državo so zadele v živo. Toda fašistovski tisk ne pride nikdar v zadrego; če že ne more drugače, si pomaga s pokojno Avstrijo! Kdaj še ni prav prišlo avstrijskantsvo! »Prej kakor Slovenec je dr. Korošec klasičen tip cesarske Avstrije,« piše glasilo fašistovske stranke na Primorskem. »Oživiljena Avstrija govori skozi usta svojega rumeno-črnega duhovnika.« Torej človek, ki je z majniško deklaracijo zadell smrti udarec Avstriji, ki mu je Avstrija grozila z vislicami, je avstrijskantski Avstrija je res zmešala izgane tržaškimi fašistom.

Rezultat fašistovske gonje proti slovenskim duhovnikom.

Zadnja kampanja tržaškega tiska proti slovenskim duhovščini bo imela najbrž ta uspeh, da bodo morali zapustiti Primorsko vsi slovenski in hrvaški duhovniki, ki jim Italija ni hotela dati državljanstva. Večina duhovnikov, ki jim je bila zavrnjena opcija, se je že izselila. Tako bo tržaško-koprska škofija zgubila 18 duhovnikov, nekaj goriška in ostale škofije. Dušnemu pastirstvu bo s tem zadan hud udarec še posebno, ker ni na Primorskem ne slovenskega ne italijanskega na-

Jože Pirc. Ob tej priliki moramo omeniti, — kljub morda poznejšim protestom, — nad vse požrtvovalen trud g. Pirca, ki se je poleg dr. Slaviča in g. Zora morda še največ trudil za čim do- stofnejši sprejem naših rojakov. Posebno priznanje gre tudi mestni občini, ki je poleg ostalih stroškov, ki jih je imela s sprejemom, dala še tri posebne tramvajске voze gostom na razpolago. Enako priznanje velja vodstvu električne cestne železnice gg.: ing. Tekavčiču, vodji Bitencu ter knjigovodji Glimmerju, pa tudi vsemu uslužbenstvu cestne železnice.

katerem je orisal zgodovino goriške nadškofije v zadnjih letih. Opisal je grozote svetovne vojne, ki je razgnala duhovščino in ljudstvo po vsem svetu. Duhovščina je z vztrajnim delom v cerkvi in v katoliških prosvetnih društvih kmalu takoj po vojni pričela celiti in še danes celi moralne rane, ki jih je zadala vojna primorskemu goriškemu ljudstvu. Jutri se jubilar odpelje v Sv. Lucijo, kjer mu pripravljajo velik sprejem. Nato pa odpotuje v rojstno vas Cirkno. Tam je pred 50 leti pel prvo sv. mašo. V Cirknem bo velika slavnost, ker bo nadškof pel sv. mašo.

raščaja, ki bi poznal slovanske jezike. Zadnja beseda ni še padla. Ali bi ne bilo tudi v interesu ugleda italijanske države, da bi se tem duhovnikom podelilo italijansko državljanstvo, za katerega so tudi proslili?

Naravno prijateljstvo.

V fašistovskem časopisju prihaja vedno bolj do izraza sira pred zblizanjem med Jugoslavijo in Nemčijo. Te dni se neki tržaški fašistovski dnevnik silno čudi, kako je mogoče, da Jugoslavlani informirajo Nemce, ki prihajajo iz Nemčije v Dalmacijo na letovišče, o preganjanju slovanske narodne manjšine v Italiji; Nemci pa na drugi strani počujejo Jugoslavlani o žalostnih razmerah na Južnem Tirolskem, ki ječi pod fašizmom, »nakar se Jugoslavlani in Nemci primejo pod roko in odidejo skupaj na izprehod v bratstvo skupne boli.« Da bi fašistovski list napravil na svoje bravce večji efekt, imenuje Nemce »tujce z visokimi čevlji in nahrbtniki«. Fašisti hočejo tronizirati »skupno bole, ki jo občutimo mi in Nemci radi težke usode naših bratov v Italiji, misleč, da bodo na ta način oslabili enega izmed prvih nagibov prijateljstva med nami in Nemci. Tega naravnega prijateljstva, ki je znak naše solidarnosti, pač ne bodo strli niti še tako strupeni članki fašistovskega tiska; saj je zasidrano prav v »skupni boli«. In iz kako malenkostnih in nizkih nagibov izvira blatenje Nemcev in nas v tržaškem listu! Ves članek je naperjen proti »nelejalni konkurenci, ki so jo pričela izvajati dalmatinska kopališča proti tuj-skemu prometu v Italiji.«

Kaj se godi doma

Težka železniška nesreča.

Maribor, 26. avgusta 1927.

V petek zjutraj ob tričetrt na tri je pripetila pri Mariboru grozna železniška nesreča in je pripisati golemu slučaju, da ni postalo pet oseb smrtna žrtev. Malo pred, preden se Ptujška cesta združila s Tržaško, vodi prva preko železniškega tira, ki je zavarovan z zatvornicami. V petek so kmetje iz vasi Bukoveci pri Ptujju peljali zelje na mariborski trg. Ko so privozili drug za drugim do zgoraj omenjenega križišča Ptujške ceste in železniškega tira, sta bili obe zatvornici odprti.

Na prvem vozu je sedel kmet Kekec Franc s svojo ženo. Ko je bil z uprego na sredi tira, se ozre in vidi, da mu drvi v bok osební vlak, ki je vozil iz Ljubljane v Maribor ob tričetrt na tri zjutraj. Mladi posestnik je še zbral toliko prisotnosti duha, da je udaril z bičem po konju; ta je skočil preko tira in v tem trenutku je že butnila lokomotiva z vso silo ob voz. Kekeca in njegovo ženo je vrzel sunek preko konja, voz je razdrobilo in razpršilo zelne glave. Kekec, njegova žena in konj so ostali nepoškodovani.

Za Kekecovim vozom in sicer tik za njim je bil drugi, na katerem so sedele tri ženske. Lokomotiva je zagrabila konja, ga takorekoč odrezala od voza in ga vlekla pod seboj. Truplo živali je bilo popolnoma razmesarjeno. Ženske je sunek vrzel z voza in je dobila lažje poškodbe edino 52 letna Meznarič Terezija iz Bukovcev. Poškodovana je v bolnici, a bo kmalu zdrava. Na ravno istem mestu se je že zgodilo več nesreč in opisani podobna leta 1911. Vse nesreče se dogajajo radi tega, ker je po Ptujski cesti ponoči in podnevi velik vozovni promet, a se premalo pazi na vestno in pravočasno zapiranje in odpiranje zatvornic.

Silen učinek strele.

Moste pri Ljubljani, dne 26. avgusta.

Danes opoldne je med mrzlim pišem in nahivom začelo grmeti in se bliskati. Malo po popoldneju je silen udarec strele preplašil ljudi. Električna napeljava po vseh hišah je dobila večji ali manjši udarec, vsled česar je elektrika po vsej občini odpovedala. Kmalu se je razvedelo, da je

strela strašno opustošila hišo g. Franca Ogrina, poslovodje pri tvrdki Gorec. Hiša stoji v Ribniški ulici tik ob železniški progi v Novem Vodmatu.

Strela je udarila v električno napeljavo pod streho ter jo razbila. Ogromen zračni pritisk je popolnoma razbil streho, tako da ni niti ena opaka ostala na svojem mestu. Stropi so vsi udrti in lesovje zlomljeno, da leseno zlomljeno lesovje s stropa štrli v notranje prostore. Šipe na oknih so večinoma vse razbite. Pritisk je bil tako silen, da je zlomil in prekal skoraj vsa vrata. Kuhinjska vrata je odlomilo ter vrglo v kuhinjo na gospodinjjo, ki je ravno stala pri štedilniku s svojim sinkom. Strela je s podstrešja predrila strop v veži pred kuhinjo ter po vodovodu izginila v zemljo. Pipa pri vodovodu je deloma poškodovana. Enako je zelo poškodovano tudi pohištvo. — Strela je v podstrešju tudi užgala, toda so ogenj takoj pogasili.

Hiša od zunaj in znotraj izgleda, kakor da bi bila vanjo udarila granata. Ljudje hodijo gledat nesrečno hišo ter pomilujejo nesrečnega gospodarja, ki si je hišico postavil še nedavno. Mnogo se komentira, kako je mogoče, da je strela tako razdejala hišo. Eni dolže elektrarno, drugi pravijo, da so bila okna odprta itd. Glavna stvar bi bila pa ta, da bi se prizadetemu gospodarju pomagalo, da sedaj še pred jesenskim deževjem hišico spravi pod streho in v red. Treba pa bo seveda tudi strokovnjakom ugotoviti, na kak način bi se dale morda take nesreče v bodoče saj deloma preprečiti. Če se ugotovi, da je morda premalo strelodvorn, naj se napravi. Takí pozitivni ukrepi bodo brez dvoma večje koristi za prizadetega reveža in za druge kot pa prazno govorjenje, kdo je kriv. Saj vemo, da strela spada med elementarne nesreče.

V zadnjem trenutku preprečena nesreča.

Maribor 26. avgusta 1927.

Iz Maribora vozi goste in izletnike v Rogaško Slatino ob nedeljah mestni avtoomnibus. Cesta iz Maribora proti Slatini gre večkrat preko glavne železniškega tira. Malo pod Polčkanami so bile zatvornice odprte in avtoomnibus se je spuстил na tir. Ko je bil na sredini dvotirne proge, sta

so zaprli na obeh straneh zatvornici in avtomobil je bil na sredini in od Poljčan je že pihal brzovlak. Šofer avtomobila je imel še toliko prisotnosti, da je kriknil potnikom, naj skočijo z avtomobila, par moških je dvignilo zatvornico, šofer je krenil avto preko tira in v tem trenutku je že bil mimo

brzovlak. Tako je šofer v zadnjem trenutku preprečil strašno nesrečo. Pri omenjenih zatvornicah ni čuvalnice, ampak jih zapira duvaj, ki je precej daleč od križišča in ni vedel, v kako grozno past da je ujel mariborski mestni avtomobil, ki je bil poln izletnikov.

Dnevne novice

★ **Proslava stoletnice rojstva dr. Lovra Tomana.** Lep podlistek izpod peresa dr. Lovrenčiča, priobčen v »Slovencu« 10. avg. t. l. v proslavo stoletnice rojstva dr. L. Toman, nam je predstavil moža, ki ima kot pesnik velike zasluge za probujenje narodne zavesti Slovencev, kot ustanovitelj »Slovenske Matice« za razvoj slovenskega slovstva, kot politični borilec pa je stal v prvi vrsti za pravice Slovencev. Kamna gorica, njegov rojstni kraj, mu priredi v nedeljo 28. 8. ob 3 popoldne skromno proslavo: Pred rojstno hišo slavnostni govor dr. Lovrenčiča in petje Tomanovih pesmi, nato poklon na slavljenčevem grobu, slednjič igra »Berite Novice« v društvenem domu in prosta zabava (petje in deklamacija Tomanovih pesmi) istotam. — Ko je leta 1883. »Pisateljsko društvo« vzdalo Tomanu v rojstno hišo kamentno ploščo, je bila udeležba zelo velika; upamo, da bo tudi ob stoletnici tako.

★ **Novo mašo bo pel v Mošnjah** v nedeljo 28. avgusta ob 10 domačin g. dr. Janez Zupan, ki se je 16 let šolal v Ratisbovskih zavodih v Italiji, Angliji in Franciji ter je bil 24. t. m. v Lionu v mašnika posvečen. Slavnostni govor bo imel g. Božemir Ploj.

★ **Slovesno odkritje spomenika pokojnemu Alojziju Brinšku** vrh Golice se vrši v nedeljo, dne 28. avgusta šele ob 11 dopoldne, in to radi tega, da se bodo lahko odkritja udeležili tudi oni, ki bodo prispeli s turistovskim vlakom na Jesenice ob 7.30 zjutraj.

★ **Konferenca sodalstatis za ljubljansko okolico** bo v sredo dne 31. avgusta ob 10 dopoldne na Viču. Gg., ki ne morejo priti, naj to sporočijo župnemu uradu na Viču!

★ **V Kamniški Bistrici** bo v nedeljo dne 28. avgusta v slučaju lepega vremena služba božja za turiste ob 10.

★ **Zrebanje elektrone loterije društva »Invalidski dom«** v Trbovljah, ki bi se imelo vršiti v četrtek dne 1. septembra 1927, se je moralo preložiti iz tehničnih razlogov na dan 30. oktobra tekočega leta. Kdor si še ni nabavil srečk omenjene loterije, naj ne zamudi redke prilike, ki jo tako krasnimi dobroti — med drugim enonadstropna hiša — samo za 10 Din.

★ **Nove pošte.** Dne 1. avgusta 1927 se je otvorila nova državna pogodbeno pošta Prečna pri Novem mestu, ki vzdržuje vsak dan zvezo s pošto Novo mesto. — Dne 1. avgusta t. l. se je otvorila nova državna pogodbeno pošta »Sent Janž na Dravskem polju«, ki ima tačas vsak dan zvezo s pošto Rače.

★ **Osebe, ki so krvno, kožno ali živčno bolne,** dosežejo za naravno »Franz-Josef« grenčico redno prebavo. Specialisti z visokim slovesom potrjujejo, da so v vsakem oziru zadovoljni z učinkom staroznane »Franz-Josef« vode. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

KUŠAKOVIČA KALODONT

najboljša pasta za zobe

★ **Opozorja se na današnji oglas** tvrdke Zenko Hribar, Celje, Slomškov trg 1 (pri župni cerkvi), ki je otvorila svojo veliko tovarniško zaloگو vseh vrst pletenih izdelkov.

★ **Stenolc najboljšo sredstvo** proti steniam dobite samo v drogeriji Kanč, Zidovska ulica.

Kupujte srečke

v korist zgradbe novega kat. društvenega doma na Jesenicah!

Zrebanje nepreklicno dne 28. avgusta 1927. Dobitkov je 1348. Glavni dobitki v rednosti: 25.000, 12.500, 7.500 in 5.000 Din. Srečke se naročajo pri KAT. DELAVSKEM PROSVETNEM DRUŠTVU NA JESENICAH. 6325

Ljubljana

○ **Kandidatna lista SDS za občinske volitve.** Včeraj je bila pri velikem županu vložena kandidatna lista SDS za občinske volitve v Ljubljani. Na prvih treh mestih kandidirajo gg. dr. Puc, Turk in Likozar, znani izza časa svojega gerentovanja na magistratu. Četrtri na listi je g. Ivan Tavčar, ki naj zastopa svoječasne narodne socialiste. Dalje kandidirajo na listi med drugimi tudi ravnatelj OUZD dr. Bohinjec, Gosp. Adolfa Ribnikarja pa na splošno začudenje vseh Ljubljančanov ni na listi! To bi bila šele privlačna sila za ljubljanske volilce.

○ **Gremijalna trgovska šola v Ljubljani.** Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča vse svoje člane, da se vrši vpisovanje vajencev za I. letnik grem. trgovske šole dne 1. in 2. septembra t. l. od 9—12 in od 2—5 popoldne v grem. pisarni, palača trg. zbornice, Beethovnova ulica 10. Šolnina za vsakega vajenca znaša 250 Din, sprejemnina 25 Din. Po določenem terminu se vajenci ne bodo več sprejemali v grem. šolo. Vpisovanje vajencev za II. in III. letnik se vrši dne 5. septembra t. l. od 1 do 3 popoldne v šoli na Ledini, pritrilje, levo. Istočasno plača vsak vajenec tudi šolnino v znesku 250 Din. Brez vplačane šolnine se ne bo vpisal noben vajenec. Oni va-

jenci, ki morajo biti izprašani še iz enega ali več predmetov za preteklo šolsko leto, naj se zglase dne 6. septembra t. l. ob 2 popoldne v šoli na Ledini. V času rednega pouka se vajenci ne bodo več izpraševali in bodo morali razred ponavljati. Začetek rednega pouka na Gremijalni trg. šoli se prične v ponedeljek, dne 12. septembra t. l. ob 2 popoldne na Ledini.

○ **Stanovanjsko sodišče I. stopnje v Ljubljani** naznanja, da se bodo prihodnje razprave za dodelitev stanovanj vršile dne 1., 2., 3., 5., 6., 7. in 9. septembra t. l. Razpis 33 stanovanj, ki se bodo nakazovala, je nabit na uradni deski stanovanjskega sodišča — soba št. 6 —, kjer se vlagajo tudi prošnje za ta stanovanja.

○ **O ognju na Poljanski cesti** smo dobili pojasnilo, da ni nastal v stanovanju g. ravnatelja Repovša, ampak da ga je on le pogasil. Ogenj je imel le manjši obseg.

○ **Specijalna trgovina dunajskih bluz, otroških obleke, Kristoflič-Bučar, Stari trg.**

Maribor

□ **Shod SLS za Maribor** se vrši v ponedeljek 29. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Zadrugne gospodarske banke, ker je v torek 30. t. m. g. dr. Korošec zadržan. Na shodu v ponedeljek 29. t. m. ob 8. uri zvečer bo govoril naš voditelj g. dr. Anton Korošec in naš kandidat g. Franjo Žebot. Gg. odborniki in zaupniki, obvestite o tem v svojem delokrogu vse naše somišljenike.

□ **»Ex lex«** Naše demokrate zelo boli, če je kje »ex lex« in so včeraj nastopili v »Večerniku« zoper »ex lex« stanje pri Mestni hranilnici. Mi jih lahko zagotovimo, da bo dejansko »ex lex« stanje, kar ga je bilo, kmalu razčiščen in potem bo »Večernik« lahko pisal, če ga ne bo sram!

□ **V seznam mariborskih odvratnikov** je bil vpisan g. dr. Franjo Macerol, dosedaj koncipient pri dr. Komavljcu.

□ **Franciščanska župnija** dobila svoje pokopališče. Franciščanska župnija je kupila obsežne parcele ob sedanjem mestnem pokopališču in prešla že tudi koncesijsko dovoljenje za otvoritev svojega lastnega župnijskega pokopališča.

□ **Razpis katehetskega mesta** v Sošanju zahteva, da se vlože prošnje pri velikem županstvu mariborske oblasti do 30. septembra t. l. Prošnje je do 20. septembra doposlajati šk. ordinariatu.

□ **Umrl je v mariborski splošni bolnici** po Mariboru znani blviš trgovec Adolf Vollgruber v starosti 53 let. Pogreb se bo vršil v nedeljo ob štirih popoldne.

□ **Zapiranje delikatesnih trgovin ob nedeljah.** Prejeli smo že več pritožb, da so v Mariboru ob nedeljah med 9. in 12. uro delikatesne trgovine zaprte, dasi bi morale biti v tem času v smislu sklepa Trgovskega gremija odprte. Pričakujemo, da bo gremij poskrbel, da se te pritožbe končajo.

□ **Tuj denar zaigral, Jožeta B.** je Ivan Kmetič v gostilni Miron pri krtah osušil za 5500 Din, ki so bili tuja last. Kmetiča, ki je igral z zaznamovanimi kartami, so aretirali, a denarja pri njem niso več našli.

□ **Orjuna, kje si!** Kakor že pričajo razni madeži po stenah mariborskih hiš, so neznani storilci zamazali nemška rodbinska imena, ker bi imelo mesto sicer preveč nemških značaj. Te dni pa je dala »Marburger Zeitung« svoj mogočen nemški napis na prenovljeno hišo Mariborske tiskarne.

□ **Neki Nemec, ki je šel mimo, je glasno vprašal:** »Orjuna, kje si?«

□ **Splašen konj.** Mesar T. iz Pobrežja je pustil v mestni klavnicji svojega konja brez nadzorstva. Konj se je splašil in divjal po mestu, kjer je prevrnil nekega kolesarja. T. se bo moral zagovarjati na policiji.

□ **Povratek kiparja Pirnata.** Znani mariborski slikar in kipar g. Niko Pirnat se je vrnil iz Pariza, kjer je dal časa študiral, v Maribor.

□ **Zanimiva poskušnja.** V četrtek zvečer se je vršila na Glavnem trgu zanimiva poskušnja z malim gasilnim aparatom »Flaminto« na trgu je bila postavljena mala lesena baraka, napolnjena znotraj z oblajenim, namočenim v bencin. Pred veliko množico, zastopniki policije in gasilcev so barako zaigrali in ko so plameni bili največji, je vrigel zastopnik tovarne, ki je poskušnjo vzpizoril, v ogenj dve mali steklenici novega gasilnega preparata. Ogenj je bil v hipu ugasnil.

□ **Vlom v kuhinjo.** V novo hišo na oglu Kamniške in Vilharjeve ulice je v noči od 24. na 25. t. m. neznani storilec vlomil, in sicer v pritrilno stanovanje in odnesel razno mizarско orodje in barve v vrednosti okrog 1000 Din.

Ptuj

⊕ **Nered.** Pred nekaj dnevi so žarele vse žarnice že v zgodnjih popoldanskih urah ob belem dnevu, zvečer bo pa kmalu potrebna zopet ročna svetiljka in palica, da se potnik ne ubije.

□ **Ljudski vrt.** Olepševalno društvo bi vendar že lahko zahtevalo očistitve Ljudskega vrta raznega papirja, ki leži tam raztresen še od veselice Sokola. Tudi ribnik, ki služi v sedanjih toplih dneh kot leglo komarjev in nesnage, je treba osnažiti, ker je obhod tega tako lepega kraja radi razširjajočega smrada nemogoč.

□ **Kripta.** Te dni so odprli kripto pod cerkvijo sv. Ožbealta, v kateri so našli le veliko število kosti tu pokopanih ptujskih meščanov.

⊕ **Volivni boj.** V nedeljo, dne 28. t. m. ima radikalno-demokratska zajednica svoj volivni shod ob pol 11 dopoldne v posebni sobi gostilne M. Brenčič, na katerem poročata dr. Ravnik in prof. Ribarič.

□ **Idila.** Prešernova ulica je zopet ozelenela in nudi kokišim in kuncem dovolj prehrane.

Rogaška Slatina

Osebnosti. Odpeljal se je včeraj iz Rogazke Slatine po daljšem bivanju minister finanč g. dr. Boža Markovič. — V sredo je prispel semkaj vseučilišni profesor g. Oton Kučera iz Zagreba, ki je znan kot odličen strokovnjak na polju astro-

nomije. Tukaj se sestaja vsako leto s svojim prijateljem, arheologom Don Buličem. Oba naša znanstvenika, »nadzemeljski« prof. Kučera in »podzemeljski« Don Bulič sta zvesta prijatelja našega zdravilišča. Ze preko 25 let preživljata tukaj svoje počitnice.

Laško

Jernejev sejm se je v Laškem kolikor toliko obnesel. Živine se je prodalo za okrog dva vagona. Tudi cene niso bile preslabe. Cena dobrim vagonom je bila Din 9.50.

□ **Cerkveni koncert.** Plakat na velikih cerkvenih vratih naznanja, da bo 28. avgusta v farni cerkvi koncert. Priredi ga združeni cerkveni pevski zbor pod vodstvom g. Kuntare. Spored je prav zanimiv. Zanimanje za koncert je veliko. Sodelujejo odlični glasbeniki in pevec. Koncert bo trajal od 5. do 7. ure zvečer.

Trbovlje

★ **Rezervni častniki.** Redni mesečni sestanek r. o. sekcije Trbovlje, se vrši mesto prvo sredo v septembru že št. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni »Pod skalco«. — Uprava.

□ **Zalosten pogum.** Prav nič nimamo proti tem, da tudi demokratska stranka polkupa pri nas svojo volivno srečo in priredi svoj shod. Vendar moramo priznati, da nas je ta njen zalostni pogum iznenadil. Fakin, sekire in drugo so morda demokrate pozabili, delavstvo še davno ne.

□ **Volivni sestanki.** Pri nas se pridno sklicujejo volivni sestanki od vseh političnih strank. Zadržane imamo zabeležiti sestanek radikalov na Pasetiju, katerega so se udeležili seveda tudi združeni Bernotovi in komunisti in socialpatrijotje. Bil je prilično dobro obiskan. Zanimivo pri tem je to, da si na vseh sestankih socialisti vseh struj berejo medsebojne levite in predbacivajo grehe. Gotovo je samo to, da ne bodo ne ti ne oni socialisti napravili za koristi delavstva prav nič, kar jim je prav dobro povedal radikalni govornik.

□ **Demokratska prošnja.** Predsednik krajevne demokratske organizacije je v sredo zvečer mole-doval okoli komunističnih agitatorjev, da bi pustili demokratski shod v soboto zvečer, da bi se mirno vršil. Zasigurani naj bodo naši demokratje, da je naše delavstvo tako ponižno, če zagleda kakšnega demokratskega veljaka, da si ne upa nastopati na shodu javno. Ali ni resnica, g. Pencl?

Slov. Konjice

Novi zvonovi. V nedeljo zjutraj so med veselimi pritrkavanjem v župni cerkvi in med pokanjem topčev pripeljali lepo ozaljšane zvonove za podružnico sv. Ane pri pokopališču. Zvonovi so iz bronu ter ravno taki kot so bili pred vojno. V zvonik so jih spravili takoli, da smo pri sv. maši ob 10 že slišali njihove lepe ubrane glasove (v a molu). Skupna teža vseh treh znaša 1000 kg. Mariborski zvonolivci delajo vso čast!

□ **Prememba posesti.** Bivšo Eversovo hišo je kupil trgovec g. Martin Šumer.

Sadja je letos srednje veliko. Te dni ga je vozijo na postajo. Plačuje se 1, 1.50, 2 Din za kg. Vsekakor je pa priporočiti, naj se ljudje ne pre-nagljijo s predčasnim spravljajem sadja. Posebna pažnja naj se obrača na to, da se vsak sad obere, ker le na ta način sadjereji lahko pričakujejo dobička.

Litija

Zagorje. Pri občini je imenovan nov gerentski svet, ki je sestavljen iz vseh strank razen komunistov, in sicer takole: Gerent: Anton Prosenec, v sovetu iz SLS svetnik Valentin Sitar in Viktor Flisek; od SDS Mirko Weinberger in Ferdo Poljšan; od narodno-delavske: Vinko Sedar in Slavoj Slamnink in od socialistov: Melhijor Cobal in Martin Pernak.

□ **Prememba posesti.** Staroznane in mnogoobiskovano gostilno in mesarijo pri Trškaniu v Litiji je od sedanjega posestnika g. Antona Trškana kupil g. Anton Lindner za 325.000 Din z vso nepremetninno: hišo, obširnimi gospodarskimi poslopji in vsem posestvom. Lindner je že dosedaj v tej hiši kot najemnik izvrševal mesarsko in gostilničarsko obrt. Tako je to nekaj tako veliko premoženje že v petih letih po smrti podjetne in izobražene gospe Gabrijele Trškan prešlo v druge roke.

□ **Nov brod.** Ob sarksem ovinku pri cesti med Gor. logom in Hotičem so prometu izročili nov brod. Prevaža hlode iz gozdov tostran Save na parno žago g. Samsa, graščaka v Poganiku. To je silno praktična naprava, ker se s tem brodom skrajša vsaka konjska vožnja najmanj za dve uri.

□ **Smrtna nesreča vrelga moža.** V soboto zvečer se je vračal od dela v Jablanških lazih proti svojemu domu v Preski (Smartno) s svojim sinom posestnik Andrej Poglajen. Hodila sta po ozki stezi nad globokim prepadom. V temi je oče stezo zgrešil, padel v globok prepad in oblezel nezavesten. Sin ga je rešil, pohitel po voz, da je nezvestnega pripeljal domov. Dobil je rane na glavi in tliniku in je ohranil po celem životu. Ponesrečeni je podlegel notranjim poškodbam in v četrtek smo ga na Libergu izročili hladni zemlji.

Kočevje

Nova stojnica. Med hišama g. Mihla in Morcuttija je postavil novo stojnico delavce J. Sinica. Inštalacija. V torek 23. avgusta so slovesno inštalirali novega župnika v Farl ob Kolpi g. Andreja Stareta. V torek zjutraj se je pripeljal novi župnik z avtomobilom v spremstvu gg. kočevskega dekana Ferd. Erkerja, župnika pri Sv. Petru Petriča in kaplana Studena. Sprejeli so ga zastopniki domačih korporacij in društva z g. županom na čelu. Slovenska inštalacija se je izvršila opoldne. Cerkev je bila nabito polna faranov, ki jim je novi g. župnik podelil svoj pastirski blagoslov. G. dekan pa je izročil g. Staretu župnijske posle. G. Staretu, ki je bil preje kaplan pri Sv. Petru v Ljubljani, želimo na novem mestu obilo božjega blagoslova.

□ **Sejmsko poročilo.** Na Jernejevo se je vršil pri nas letni sejem. Tudi to pot se je izkazalo, da je tista živahnost, ki je bila vedno na sejmih v navadi, ponehala, ker se posvoda pozna pomanjkanje denarja. Živine je bilo malo, ker je sedaj rabijo še vedno na polju. Tudi kramarjev je bilo malo, pa še ti niso kaj prida izžrili.

Novo meso

Konec šolskih počitnic. Dne 25. avgusta je postalo po ulicah Novega mesta zopet bolj živahno. Šolska mladina se je jela prikazovati po ulicah ter hitela proti poslopju državne realne gimnazije, kar pomeni, da so se s tem dnevom pričeli na tem zavodu ponavljalni izpiti.

□ **Vrtnarji tečajo na Grmu pri Novem mestu.** ki se je pričel 25. avgusta, obiskuje 24 gospodičen in 16 gospodov, po večini iz učiteljskega poklica. Tečaj bo trajal tri dni, in to dnevno od 8 do 12 dopoldne in od 2 do 7 popoldne.

Osebnosti. Osebnosti pri Hranilnici in posojilnici v Trebnjem. Izbrala sta se dosedanja člana načelstva gg. Janez Štepič in Martin Rogelj; vpi-sala sta se pa kot nova člana načelstva gg. Janez Pekol, posestnik v Račjem selu in Adolf Mežan, posestnik v Kamnem poloku.

□ **Osebnosti spremembe pri Kmetijskem društvu** v Trebnjem. Izbrali so se dosedanja člani načelstva gg. Franc Pavlič, Jože Kravcar, Franc Zupančič in Janez Maru; vpi-sali pa so se novi člani načelstva gg. Franc Nadrih, posestnik v Dol. Medvedjem selu št. 8, Vincenc Zaman, posestnik v Stefanu št. 7, Anton Hren, posestnik v Benečiji št. 2 in Janez Prosenik, posestnik v Peklu št. 2.

□ **Znižanje osnovne glavnice.** »Keramika«, tovarna peč, štedilnikov, kamenin in šamotnih izdelkov J. Klemenčič, družba z o. z. s sedežem v Novem mestu, zniža osnovno glavnico od 1.250.000 na 500.000 Din. Družba je pripravljena izplačati vsem upnikom na njih zahteve terjatve ali pa jih zavarovati. O upnikih, ki se ne zglase pri družbi v treh mesecih, se bo smatralo, da pritrjujejo nameravanemu znižanju družbene osnovne glavnice.

Cerklje ob Krki

Pevski tečaj priredi Pevska zveza pri nas v dne 14. in 15. septembra t. l. Tečaj bo za dekani-ji Leskovec in Videm. Predavanja se prične v sredo, 14. septembra ob 9. uri dopoldne. Na tečaj so vabljeni vsi, ki se zanimajo za petje, zlasti gg. organizisti, učiteljsvo in duhovščina. Hrana se bo dobila poceni, prenočišča pa brezplačno za one, ki se priglasijo vsaj do 10. septembra. Predavali in vadili bodo predavatelji iz Ljubljane.

□ **Direktno pošto zvezo** smo dosegli s Sv. Križem in St. Jernejem. — Naša dolina močno pogreša telefonske zveze. Pošto ravnateljstvo je obljubilo v proračun, ki se bo sestavil sedaj, postaviti tudi to postavko.

□ **Zupana in 11 občinskih svetovalec** imamo, vsi iz vrste SLS. Zupan je ostal dosedanj t. j. g. Janez Račič.

□ **Zdravstveni dom** bo do zime pod streho. Dogotovitev in asanacija vasi se izvrši prihodnje leto.

Seja mariborskega občinskega sveta.

Maribor, 26. avgusta 1927.

Po daljšem odmoru se je zopet sestel mariborski občinski svet k seji, ki je bila vsled nagromadenega materiala precej dolgotrajna.

Po otvoritvi je župan predlagal izpolnitev volivnega odbora. Dalje je poročal, da bo 5. septembra obiskalo Maribor 500 vestfalskih Slovencev. Za njihov sprejem se je določilo 10.000 Din. Konkurentni odbor magdalenske župnije se je izpolnil z občinskima svetnikoma Hohnjcem in Sira-kom. Stavbeni podjetniki, ki delajo za občino, se bodo opozorili, da nastavlajo v prvi vrsti delavstvo iz Maribora in da ga plačujejo, kakor navajajo v svojih ponudbah. V Linhartovi ulici moti prebivalstvo ponoči ropot v tovarni Zelenka. Posebna komisija, ki je že enkrat tovarno pregledala, bo predlagala, da se ropot omeji. Občina bo protestirala pri ministrskem svetu proti odpravi zaščite najemnikov.

Poročilo odsekov.

Za prvi odsek je poročal Juvan. Načrt za avtomobilsko zvezo Maribor-Gradec je neizvedljiv radi carske kontrole.

Za drugi in tretji odsek je podal poročilo dr. Kac. Za zavetišče za brezposelne se bodo skušali najti prostori na Rotovškem trgu. Občina bo v slučaju potrebe ustanovila na socialno-političnem od-delku posredovalnico za stanovanja.

Dolga debata se je vnela o vprašanju otroškega igrišča in dnevnega zavetišča v Ljudskem vrtu. Sklenilo se je, da se bo skušalo vsem sportnim klubom na periferiji preskrbeti primerne prostore. Ljudski vrt pa se bo porabil za otroško igrišče.

Za četrti odsek je poročal msgr. Jero v šek. Asfaltiranje hodnikov se je oddalo trdki Pickl kot najnižjemu ponudniku. Za popravo stanovanjske barake v Dajnkovih ulici se odobri 85.000 Din. Dolgotrajna je bila razprava o kanalizaciji Melja in Meljske ceste, ki je nujno potrebna iz higienskih razlogov. Predvsem se mora urediti struga Podčehovskega potoka. Proračun določa za kanalizacijo Melja 1.900.000 Din. Najetje tozadnega posojila pa bi se amortiziralo z davčnim preostankom od novega davka na vino. Ker se bo mesto Einspelerjeve ulice tlakovala z denarjem od kaldrmine Meljske ceste, je treba izvesti kanalizacijo še pred tlakovanjem. Ta zadeva pride še v razpravo.

Za peti odsek je poročal Weixl. Tereziji Kopetti se odobri koncesija za ljudsko kuhinjo v Vojakiški ulici. Tiskovna zadruga v Ljubljani namerava ustanoviti v Mariboru podružnico. Občinski svet se je izrekel za krajevno potrebo. Josipu Stibilu se je odbila prošnja za koncesijo zastavljalnice in posredovalnice za službe. Uredilo se je vprašanje prometa na Koroški cesti, katero ob sredah mesarji in speharji popolnoma zasedejo in zaprejo. Mesarji se bodo preselili na novi del trga, speharji pa odidejo na Rotovski trg. Speharji pa zasedejo sedanje mesto mesarjev na trgu. Prodajalci živil pa se deloma umaknejo na Vodnikov trg.

Končno je Dobravec poročal o rezultatu kontrole občinskih računskih zaključkov za l. 1925., katero je izvršil skupno s svetnikom Primarjem. Predlagal je odobritev, ki je bila sprejeta. Nato se je javna seja zaključila.

Naše dijaštvo

AKADEMIKOM!

Prav bi bilo, da bi po počitnicah, ki ste jih dali telesu, privoščili tudi duši počitek, da bi se lahko iz vira življenja samega, Boga, napila novih življenjskih moči za sveže, bujnejše duhovno življenje. Če se hočete enkrat nemoteno pogovoriti o svoji duši z Bogom in osvežiti katoliške življenjske smernice, pridite k duhovnim vajam, ki bodo za akademike od 4. do 8. septembra v »Domu duh. vaj« v Ljubljani. Stroški za vse tri dni so izjemoma le 50 Din. Prijavi se takoj »Vodstvu duhovnih vaj«, Zrinjskega c. 9, Ljubljana.

Absolventi in slušatelji visokih pedagoških šol imajo svoj letni sešatek 4. septembra ob 9. uri v Zidanem mestu. — Copic.

Naznanila

Zgubila se je črna usnjena ženska torbica na poti: Skofja ulica, cerkev sv. Jožeta, Poljanska cesta, Pred škofijo, Stritarjeva ulica, Franciščanska cerkev, Wolfova do Zvezde, z vsebino okrog 100 Din. zlatim žepnikom in drugimi malenkostmi. Pošten najditelj se naproša izročiti Skofja ulica 10, pritrilje, desno.

SDSarska skrb za rudarje.

Skrb za delavce in še prav posebno za rudarje je pri SDS in njenem glasilu te poslednje volivne tedne vsak dan večja. Sam kandidat SDS za laški okraj, dr. Bohinjec, piše te dni v »Jutru« iz Trbovelj cele razprave, v katerih razklada, kaj vse bi bilo treba storiti za naše rudarje.

Tako je n. pr. v »Jutru« od 24. t. m. sprožil, sicer ne novo, pa jako pametno misel, da bi morala poleg države prispevati za sanacijo bratovskih skladnic tudi Trboveljska družba. Trboveljski rudarji so brezdvomno za ta predlog zelo navdušeni. Samo to jim ne gre v glavo, zakaj ni g. dr. Žerjav, ko je bil pred zadnjimi volitvami na vladi, in vrh tega še ravno minister za šume in rude, tega načrta tudi praktično izpeljal, ko je bil naravnost poklican za to! Kako lepo bi se glasilo, če bi »Jutro« moglo poročati, da je dr. Žerjav izposloval iz državne blagajne in pa pri Trboveljski družbi kot njen najvišji nadzorni organ kakih 100 milijonov za bratovsko skladnico, da bi ta mogla izpolniti svoje obveznosti nasproti bednim starovpokojevcem. Tako božično darilo bi rudarji vse drugače hvaležno sprejeli, kot pa so sprejeli znani pravilnik, ki je dovedel bratovske skladnice na rob propada. Glede storije o davku na ročno delo velja popolnoma isto. Naj bi vendar g. kandidat

povedal, kaj je storila njegova stranka, kaj je storil g. dr. Žerjav — ne za odpravo — marveč vsaj za omiljenje tega davka. Dosedaj kljub dveletnim prepričim o tej stvari nismo mogli o tem zvedeti prav nič drugega kot to, da se na finančnem zakonu, s katerim je bil ta davek prvič uveden, sveti podpis dr. Žerjava!

In potem. Ti gospodje imajo celo korajžje, očitati ljudem iz naših vrst, da skušajo pri teh volitvah uganjati neke vrste nasilje. Kaj je nasilje, to vedo trboveljski rudarji prav dobro. In gospoda okrog SDS je lahko prepričana, da tega ne bodo tako kmalu pozabili. Zato jim predobro jamči ime Fakin.

Na vse to pa prihaja sedaj g. dr. Bohinjec in se iznebi takih le besedi: »Klerikalci so v besedah mojstri in lepo govorijo. Toda rudar hoče imeti več. On hoče, da se zanj tudi dejansko skrbi. Rudarski delavci ni zabit rovtar in dobro vidi, kaj se godi okoli njega.«

Če izvezamo edino le sededico »klerikalci«, je to vse tako lepo točno in resnično, da tudi mi to potrdimo. Prav zato smo prepričani, da bodo volili rudarji vse, magari samega vrača rajši kot pa SDS, ki jo tako dobro poznajo in katere kandidat se iz njih še tako predrzno norčuje kakor je to storil v navedenem dopisu.

Mariborska oblastna skupščina za javna dela.

Maribor 25. avgusta.

Mariborska oblastna skupščina je bila pripravljena, da prevzame od države v celoti vsa javna dela in jih vnaprej sama upravlja. Zato je sestavila proračun s podatki, ki so v drž. budžetu. Poleg rednih postavk pa je zahtevala za izredna in nujna javna dela večjo vsoto. Kot je znano, Belgrad tega stališča ni osvojil. Zato je mariborska oblastna skupščina šla na drugo pot, da vsaj najnujnejša dela takoj začne izvrševati. Sprejela je nov proračun, ki je bil potrjen. Za javna dela ima oblastna skupščina te-le postavke:

Ceste in mostovi.

Okrajnim zastopom za okrajne ceste v slučaju raznih elementarnih nezd — 200.000 Din; za zopetno upostavitve okrajne ceste Luče—Solčava ter popravilo porušeneh mostov 100.000 Din; za izgraditev cestne zveze: Lesično — Prevorje — Sv. Urban 200.000 Din; za zgradbo cestne zveze Gor. Radgona — Lemanose — Sp. Ščavnica — Sv. Benedikt 100 tisoč Din; za gramoz na deželne ceste v Mežiški dolini 200.000 Din; za manjša cestna popravila 50.000 Din; za manjša popravila na mostovih 50.000 Din; za popravilo porušeneh podpornih zidov na cesti Žerjav — Črna 65 tisoč Din; za popravilo Kultererjevega mostu na deželni cesti Dravograd — Guštanj 9000 Din; za popravilo mostov še 180.000 Din; za popravilo županijskih cest v Medjimurju 105 tisoč Din; za popravilo lesenega mostu čez Murico in Kotoribo 100.000 Din; za popravilo občinskih cest 100.000 Din; za cestno zvezo: Ljutomer — Branoslavci — Cezanjenci 10.000 Din; in za cestno zvezo Ljutomer — Strigova 10.000 Din.

Regulacije in melioracije.

Za regulacijo Mure 500.000 Din; za regulacijo Drave 500.000 Din; za regulacijo Savinje v celjskem in gornjeograjskem okraju 500.000 Din; za merjenje ter projekte 50.000 Din; za uravnavo Ščavnice, Globotke, Rogoznice, Sotle, Mislinje, Meže, Mestinjščice in Trnave, Voglajne 80.000 Din; za vzdrževanje vodnih zgradb na Dravinji 50.000 Din; za regulacijo Pesnice 100.000 Din; za regulacijo Dravinja pod Ptujsko goro 50.000 Din; za regulacijo Žičnice 50.000 Din; za regulacijo Sotle pri Stiblerjevem 40.000 Din; za regulacijo Rogoznice 20.000 Din; za regulacijo Mislinje 300 tisoč Din; za regulacijo Meže 60.000 Din.

Za melioracije v Prekmurju.

Vodni zadrugi v Dol. Lendavi 30.000 Din; Vodni zadrugi v Murski Soboti 50.000; za regulacijo Libenice 30.000 Din; za regulacijo Črnege potoka 50.000 Din; za melioracijo ozemlja Predanovci in Lemerje 10.000 Din; za namakanje in osušitev travnikov pri Slivnici pri Mariboru 30.000 Din; za melioracije v Medjimurju 100.000 Din.

Za ureditev hudournikov.

Za zgradbo Gornje Savinje med Logarsko dolino, Solčavo in Lučami z istočasno upostavitvijo okr. ceste Luče — Solčava 300 tisoč Din; za zgradbo Limbuškega potoka 20.000 Din; za zgradbo Duhovskega potoka pri Dravogradu 20.000 Din; za zgradbo potoka Pupah pri Breznu 20.000 Din; za zgradbo Gor. Polskave 20.000 Din; za eventualno doklado 20.000 Din.

Za vodovode.

Za vodovodne poprave Dravograd 10.000 Din; za vodovodne poprave Ljubno 20.000 Din; za vodovodne poprave Ribnica na Poh. 15.000 Din; za nov vodovod St. Peter pod Sv. gorami 50.000 Din; za nov vodovod v Prekopi pri Vranskem 100.000 Din; za nov vodovod v Ponikvi ob j. ž. 100.000 Din; za ostale vodovode 100.000 Din.

Za danes priobčujemo le te številke. Kdo more trditi, da je mariborska oblastna skupščina, ki je v rokah SLS, nesposobna za delo? To so tisti naši politični nasprotniki, ki so vedno metali polena pod noge, da nismo mogli z delom začeti, ker so s svojim centralizmom ubijali vsako samostojno delo. Tudi ko je mariborska oblastna skupščina sprejemala sedanji proračun, so vsi naši politični nasprotniki glasovali proti proračunu, proti vsem tem postavkam. Zato moremo mirno trditi, da so vsa dela le dela SLS. Ta dela naj pričajo, da SLS deluje za napredek in zboljšanje naših pokrajin in zato naj ljudstvo tudi pri teh volitvah izkaže svoje zaupanje le SLS.

Iz delovanja mariborskega oblastnega odbora.

Maribor, 26. avgusta.

Mariborski oblastni odbor je posvetil v zadnjem času veliko skrbi in dela povzdigi kmetijstva in je nakazal iz odobrenega proračuna že lepe vsote, od katerih bo imel korist naš kmet.

Oblastni odbor je sklenil prispevati za poučno potovanje naših živinorejcev v Avstrijo 20 tisoč Din. To potovanje priredi mariborski okrajni zastop in je omenjeni prispevek namenjen predvsem živinorejcem iz manj premožnih sodnih okrajev. Za 6 tedenski kmetijski tečaj za učitelje na kmetijski šoli v Št. Jurju ob južni železnici prispeva oblastni odbor 12 tisoč Din. Tega pomembnega tečaja se je udeležilo 23 učiteljev. Kot nagrada bikorejem ob priliki licencovanja je nakazanih od odbora 30 tisoč Din.

Strašen požar v Sodevcih ob Kolpi.

Požar izbruhnil ponoči. — Istočasno gorelo na dveh krajih. — Zanetila zločinska roka. — Pretresljivi prizori na pogorišču. — Velika škoda.

Lepo belokranjsko vas Sodevce ob Kolpi, župnija Stari trg je začela dne 22. avgusta strašna nesreča. Malo pred pol noč uro ponoči je izbruhnil v skednju posestnika Jos. Koba strašen požar. Najprvo so ga zapazila tri dekleta, hčerke pos. Jos. Koba, ki so spale to usodno noč zaprte v skednju. Slišale so, da se je nekdo zadel ob vrata skednja, kjer so spale, nato je vse utihnilo. Čez nekaj časa zaslišijo prasketanje ognja, planejo ven in vidijo, da je del skednja že v plamenu, katerega jim ni bilo mogoče pogasiti. Z glasnim klicem: »Ogenj, ogenj! zbuje starše in sosedo iz trdnega spanja. V spalni sobi po večini, le kaj malega je kdo pograbil s seboj, so ljudje drveli iz hiš. Naenkrat je bilo petim gospodarjem vse v plamenih. Vsako gašenje je bilo ponoči vsled zmešnjave in pomanjkanja vode v neposredni bližini silno otežkočeno.

Ta vas je deljena v dve večji skupini. Druga skupina je oddaljena od prve nekako pol km zračne črte. Iz druge skupine zapazijo ljudje kmalu požar v prvi skupini in hite tja gasit in reševati. Pa komaj so bili tam, je bilo gospodarsko poslopje Ant. Miheliča v drugi skupini v ognju. Nastane še večja panika; eni hitijo sem, drugi tam. Požarna bramba iz Blaževcev je prva prihitela do druge skupine hiš. V tistem času je bila hiša A. Miheliča že v plamenih. Vsled pomanjkanja vode je niso mogli rešiti. Na plat zvonila in Starem trgu, Kovachi vasi in Predgradu sta prihiteli še dve požarni brambi t. j. Starotrska in Predgrajska. Vse tri so potem po velikem trudu in prizadevanju omejile požar, da ni strašen plamen požrl vse druge skupine hiš in da jih je nekaj še ostalo v prvi skupini. Pogorelo je v prvi skupini: posestnik Jos. Koba tu hiša, skedenj svinjaki, hlevi, čebelnjak, vse pohištvo, gospodarsko orodje, živež in obleka; posestniku Jak. Panjannu hiša, skedenj, žitnica, svinjak in vse drugo kakor prvemu; posestniku Jur. Bariču 2 stanovanjski hiši, skedenj, žitnica, vinski posodje, in vse kakor prvemu, rešen samo en voz; posestniku Jur. Mašiču hiša, skedenj, svinjak; Iv. Panjannu hiša z vso opremo. V drugi skupini pa je pogorelo: Ant. Miheliču hiša, skedenj, hlev, pohištvo, gospodarsko orodje, mizarsko orodje, vozovi in živež ter obleke večji del. — Vsi ti rezevi niso bili zavarovani niti za eno desetino resnične škode, katere znaša uradno cenjena blizu en milijon dinarjev. Dva izmed pogorelih nista bila prav nič zavarovana. Po večini zadoščeni, so se bali večjih izdatkov za zavarovalnico.

V drugi skupini hiš vasi Sodevce so našli na

plotu blizu zgoarele hiše A. Mihelič listek s svinčnikom tiskanimi črkami, da je zažgano vsled brezposelnosti v Starem trgu s pripombo: »Želim dobro zabavo! Lahko noč!« To podžiga strašno sumnjo, da je zanetila požar zločinska roka. Požigalca še niso dobili. Zandarmerija je pridno na delu.

Končno prosimo vse, da se siromakov usmilite in jim izdatno pomagajte! Sila je velika in to tem bolj, ker je belokranjsko ljudstvo že samo bolj revno in to tudi že zaradi tega, ker je v teku

3 mesecev to že drugi strašen požar v tej okolici in zato ne more pomagati trpin sotrpinu.

Prosimo zlasti gg. državne in oblastne poslanece za izpolnjevanje izdatne podpore od strani države.

• • •

Pri gašenju in reševanju je dobil težke opekline Jos. Petrovič iz Dečine 1; prepeljali so ga v Kandijo v bolnico usmiljenih bratov.

Vlak padel v prepad.

PANIKA V CHAMONIX-JU. — DO SEDAJ 19 MRTVIH, 29 RANJENCEV, MNOGO POTNIKOV OD STRAHU ZNORELO.

v Ženeva, 26. avg. (Izv.) V bližini mesta Chamonix se je zgodila silna železniška nesreča. Vlak zobne železnice je skočil s tira ter strmoglavil v globok prepad. Nesreča je zahtevala dosedaj 19 mrtvih in 29 ranjencev, katerih imena še niso znana; večinoma so bili potniki Amerikanci in Angleži. Nesreča se je zgodila ob 4.50 popoldne. Ker je tačas divjal ob progi velik snežen vihar, je bil naval potnikov velik, tako da je bil vlak prenapolnjen. Vsled prenapolnenosti je vlak začel prehitro voziti, zavore pa niso delovale. Nekateri pa pravijo, da je odpravljalo zobato kolo. Vlak se je začel premikati po strmi progi z bajno hitrostjo. Lokomotiva je skočila iz tira in padla v približno 15 metrov globok pre-

pad. Neki sprevodnik je imel toliko prisotnosti duha, da je svoj voz močno zavrl in tako rešil življenje 50 potnikom, sam pa se je po tem naporu zgrudil v nezavest. Predlagan bo radi svojega junaštva za člana častne legije. Ker je vlak padel zelo globoko, je reševalno delo silno otežkočeno. Šele pozno na večer je bila reševalna akcija končana in ranjeni spravljani na varno. Preiskave pravijo, da je bil strojevodja vsled nastopa nenadne brzine vlaka zbežan in ni pravočasno spustil zobatega kolesa na tračnice. Nesreča se je zgodila na progi s 23% padcem. Panika med potniki je bila tako strašna, da je več potnikov, ki so še ostali pri življenju, znorelo.

Orkan nad Trstom.

e Trst, 26. avgusta. (Izv.) Okoli 11. ure dopoldne je nastal nad mestom in pristaniščem prvi ciklon. Skoro vse zasidrane ladje so se odtrgale. Posebno so bile v nevarnosti tri torpedovke, ki so spremljale Mussolinijevo jahto »Giuliana«. Ena se je precej močno poškodovala. S torpedovk je vihar pometal vse pasove in varnostne naprave. Več ladij je udarilo druga ob drugo. Ena jadrnica se je potopila. Vihar je razkril neki fotografski atelje. Prišel je tako nenadoma, da se vsi ljudje niso mogli rešiti na varno. Na sadnem trgu Goldoni je bilo ranjenih več ljudi. Vrtinec je nekoga stražnika dvignil visoko v zrak. Pri padcu se je stražnik poškodoval. V vsem je bilo ranjenih okrog 50 oseb.

Tudi Moskva za Sacca in Vanzettija.

v Haag, 26. avg. (Izv.) Včeraj in danes so se v Rotterdamu vršile demonstracije radi zadeve Sacco-Vanzetti. Demonstranti so napadli vozove cestne železnice, kjer je prišlo do boja s policijo, ki je rabila strelno orožje. Ranjenih je bilo 20 ljudi. Policija je dala za preteči nekatere kavarnе.

v Moskva, 26. avg. (Izv.) Izvršilni odbor komunistične stranke je izdal proglas, v katerem poziva vse delavstvo sveta, da odločno nadaljuje borbo v zadevi Sacco-Vanzetti.

v Pariz, 26. avg. (Izv.) Ob priliki demonstracij radi justifikacije Sacca in Vanzettija so demonstranti onečastili tudi grob neznanega vojaka. Da se zabriše ta madež, se bo podal vse ministrski svet na grob in bo svečano položil nanj venec.

v Pariz, 26. avg. (Izv.) Pri ponovnih demonstracijah radi justifikacije S. in V. je policija aretirala 48 oseb.

Grška nam ne dovoli proste cone!

v Atene, 26. avg. (Izv.) Parlament je obravnaval predlog grško-jugoslovanskih konvencij. Vladna večina je ostro napadala poslanca Rufosa, češ, da take konvencije, kakor jih on zagovarja, škodujejo ugledu Grške in rušijo njeno suvereniteto. Glede proste cone, ki bi jo naj dobila na podlagi teh konvencij Jugoslavija v Solunu, so bili zastopniki večine mnenja, da tu ne gre za prosto cono, ampak za to, da se Jugoslavija zasedra v Solunu. Predlog za sprejem konvencij je bil soglasno odbit.

Rakovski bo odpoklican.

Pariz, 26. avg. Radi poziva na svetovno revolucijo, katero je podpisal sovjetski poslanik v Parizu, Rakovski, je Briand naročil francoskemu poslaniku Herbetu v Moskvi, da pri sovjetski vladi izrazi pomisleke francoske vlade proti sovjetskemu zastopniku. »Cri de Paris« je mnenja, da bo Rakovski odpoklican.

Za mednarodni status quo.

Pariz, 27. avg. (Izv.) Na današnji seji internacionalne parlamentarne unije je zahteval belgijski senator Magnett, da naj kongres obsodi nekulturno postopanje nemške armade med svetovno vojno. Delegati Anglije, Japonske in Romunije so skušali v tej zadevi pomirjevalno posredovati. Nato je govoril romunski delegat Florescu in izvajal: Madžarski delegat je včeraj predlagal, da naj se nekatere viseče zadeve med Romunijo in Bolgarijo uredijo potom medsebojnih pogajanj. Kot delegat Romunije imam dolžnost, da popravim nekatere zmotne trditve madžarskega zastopnika in da proti njim protestiram. Tako se je madžarski delegat pritožil, da DN zavlačuje svoje odločitve. Zadeva, ki visi med obema državama, dotika romunsko suvereniteto. Izvajanja madžarskega delegata pa si tudi nasprotujejo sama sebi. Tako zahteva Madžarska striktno izvajanje čl. 239. triananske pogodbe, na drugi

pa zahteva revizijo točke 19. Ali je torej mirovna pogodba dobra in ni povoda za revizijo, ali pa je slaba in je zato nerazumljivo, zakaj madžarski delegat zahteva njeno striktno izvajanje. Kot zastopnik Romunske smatram za svojo dolžnost, da pred tem mednarodnim forumom izjavim, da je triananska mirovna pogodba čisti izraz pravičnosti, kajti ona je osvobodila milijone Romunov, ki jih je tlačila Madžarska. Zato predstavlja triananska mirovna pogodba najboljšo jamstvo za mir. Ta pogodba pa je tudi milijonom Srbov, Hrvatov in Slovencev prinesla svobodo. Zato je nemogoče govoriti o reviziji te pogodbe, ker bi obstojala nevarnost, da bi zopet prišle omenjene narodnosti pod tujo oblast. Madžarski ne preostaja drugega, kakor da se sporazumno zedini s svojimi sosedi v gospodarskih zadevah in jim tako poda roko za mirno sožitje. Romunski delegat je žel živahno odobravanje romunskih in francoskih zastopnikov. Nato je povzel besedo nemški delegat in predlagal, naj se vpostavi komisija, ki bo preiskala čine, ki se pripisujejo nemški armadi. Kot dokaz, da hoče voditi Nemčija miroljubno politiko, se je skliceval na delo Nemčije v Locarnu. Njemu je odgovoril de Jovenel, češ, da se noče spuščati v podrobnosti in napraviti iz debate pričkanje med angleškimi in francoskimi zastopniki. Francosko stališče je: Delovanje za mir ne sme temeljiti na topovih, temveč na resničnem miroljubnem prizadevanju.

Irski parlament razpuščen.

v London, 26. avg. (Izv.) Irski ministrski predsednik je izjavil danes v Dublinu, da je razpuštil irski parlament. Kot vzrok tega koraka navaja dejstvo, da s sedanjim parlamentom ni mogoče najeti večjega posojila, ki ga nujno rabi irska industrija.

PREDSEDNIK LIBERIJE ... PAPEŽU.

e Rim, 26. avgusta. (Izv.) Sv. Oče je danes ob 12. uri slovesno sprejel predsednika republike Liberije. Zvečer je predsednik odpotoval iz Rima.

JOUVENELOV NASLEDNIK V ZENEVI.

v Pariz, 26. avg. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta so padle zelo važne odločitve. Za naslednika de Jovenela so določili Huverta. Nadalje so razpravljali tudi o nastopu francoske delegacije na zborovanju Društva narodov in o angleškem odgovoru glede ureditve okupacijskih čet v Porenju.

NANKING PADEL.

v London, 26. avg. (Izv.) »Chicago Tribune« poroča iz Pekinga, da je general Sunčanfang zavzel Nanking.

IZROČITEV POLITIČNIH BEGUNCEV.

v Varšava, 26. avg. (Izv.) Med Poljsko in Litvansko ter med Poljsko in Rusijo se vršijo po posredovanju Rdečega križa pogajanja za medsebojno izročitev političnih beguncev.

SOVJETI RABIJO DENAR.

v Moskva, 26. avg. (Izv.) Ruska vlada je sklenila razpisati posojilo v znesku 200 milijonov rubljev, ki bi se naj amortiziralo v desetih letih in ki bi se naj porabilo za zboljšanje industrije in narodnega gospodarstva sploh.

NOBILE POLETI NA SEVERNI TEČAJ.

v Rim, 26. avg. (Izv.) Listi poročajo, da bo general Nobile pod patronatom milanskega mesta izvršil nov polet na severni tečaj.

ZRAČNI PROMET MED SPANSKO IN ARGENTINO.

v Lisabona, 26. avg. (Izv.) Dr. Eckner je vodil v Buenos Aires pogajanja za vpostavitve zračnega prometa med Sevillo in Buenos Airesom.

Polzvedovanja

Zgubila se je v ponedeljek okrog cerkve sv. Petra in Tabora rjava otroška jopica. Naključni se prosi, da vrinese Hrvatski trg 3-II.

ločili sebi v prid 11. Francozi so zmagali na 800 m, 1500 m, 110 m lese in v skoku s palico. Zadnjič smo pisali, da ima Nemec dr. Peltzer sicer rekord na 800 m z 1:51,6, da pa Francoz Martin ravno letos to progo izbornu teče, torej da je najbrž boljši od Pelzerja; in je tudi bil, pa še Nemec Engelhardt z njim. Rekordni tek 4x100 m v manj kot 41 sek. se Nemcem ni posrečilo, tekli so pa vseeno v izredno dobrem času 41,4. Tu podamo zaključke: 100 m Körnig 10,8, Houben 11, Degrelle, Cerbonney; 200 m Körnig 21,8, Schüller 22, Degrelle, Cerbonney; 400 m Büchner 48,6, Neumann, Galtier, Feger; 800 m Martin 1:53,2, Engelhardt 1:53,6, Peltzer, Baraton; 1500 m Wirliath 3:56,4, Böcher 3:56,6, Pele, Boltze; 5000 m Kohn 15:03 (francoski rekord), Norland 15:06, Petri, Beddari; 110 m lese Sempe 15,2, Frossbach 15,3, Steinhardt, Biel; vrsta 4x100 m Nemčija 41,4 (Schüller, Wichmann, Houben, Körnig), Francija 43,8 (Degrelle, Cerbonney, Rousseau, Dufan); vrsta 4x400 m Nemčija 3:18,2, Francija 3:18,4; kroglja Brechenmacher 14,17 m, Kulzer 13,96, Duhour 13,59; kopje Schlokot 60,16 m, Degland 57,80, Molles 57,38 m; diskos Hoffmeister 44,84 m, Hünchen 41,67, Berenger 38,30; skok v višino Köpke 1,90, Lewden 1,85, Cherrier 1,80; skok na daljavo Dobermann 7,22, Alzieu 6,92; skok s palico Vintousky 3,70, Vauthier 3,63, Reeg 3,60.

O SREDNJEVROPSKEM POKALU.

Financi in tehniški pogoji nogometnih tekem za srednjeevropski pokal so v glavnih točkah sledeči: Klub, ki tekmo priredi, odbiše od bruto-dohodkov 40 odstotkov za režijo in za davke; od ostalega zneska dobi 60 odstotkov domači klub, 40 pa gostujoči klub. V režijskih stroških je tudi že vračunjenih 5 odstotkov za dotično državno zvezo in 1 odstotek za pokalni odbor. Ocenjevalna metoda določa zaključek obeh iger po zmagi in po porazu ter s šestdesetimi golov. Če bi se glasil na primer rezultat obeh iger — vsak klub igra z nasprotnim klubom dvakrat — 6 : 4 in 2 : 4, je na vsaki strani ena zmagala in enako število golov; v tem slučaju bi se morala tekma ponoviti. Tretja igra se mora vršiti do odločitve, in če ta tekmo rednih 90 minut ni dosežena, se igra podaljša dvakrat po 15 minut. Če tudi tedaj še ni odločitve, odloči žrebanje, ki se vrši v navzočnosti nevtralnega člana pokalnega odbora. Tudi igra za finale se lahko podaljša dvakrat po 15 minut. Če se glede kraja, kjer se ima finale vršiti, dotičnika ne moreta sporazumeti, odloči žreb; na vsak način se pa vrši tekma na prostoru enega obeh klubov. Seveda, če se oba tekmeča dogovorita za nevtralni prostor, se vrši igra tam. Pokalne igre se morajo vršiti, če je le količnik mogoče, ob vsakem vremenu. Srednjeevropski pokal smatrajo kot nekakšno predolimpiado; nogomet je v Srednji Evropi v nekaterih državah prvovrsten, in ker so južnoameriške metode znane sedaj tudi Evropejcem, se iz poteka iger za srednjeevropski pokal more marsikaj sklepati tudi za olimpijske igre.

KOLESARSKA SVETOVNA STATISTIKA.

Misel svetovnega prvenstva se je rodila iz želje po mednarodni izmenjavi moči v kolesarskem sportu. Danes je pa s svetovnimi prvenstvi doseglo kolesarstvo tudi drug cilj, ki smo se ga začeli zavedati šele po svetovni vojski: kakor vse sportne vrste je tudi kolesarski sport narode zbližal in je postal načelo, da more zmagati le tisti, ki je res zmogel, Nobenega protežiranja ne vidimo, nobenega nasledstva. Odločivna nista velikost in število prebivalstva; sicer bi na primer Danska, Holandija, Belgija in Švica v primeri z drugimi državami prišle kaj malo v poštev in bi morala biti Italija v seznamu dosti bolj spredaj, kot je. Svetovni rekord posameznikov v dirkah brez motorne vodstva ima Danec Ellegaard, s šestimi zmagami, svetovni rekord za motorjem s sedmimi zmagami pa Anglež Meredith; vendar pa Meredithov zmag ne ocenjujejo z isto višino kot druge, ker jih je odločil poleg osebne sposobnosti tudi denar (Meredith je imel pred seboj najboljši in najdražji motor). Najuspešnejši narod v dose-danjih prvenstvenih tekmah so bili Francozi, s 27 zmagami. Za njimi pridejo Angleži, z 22 zmagami, ki jih je pa le Meredith tako naprej potisnil. Naslednji seznam nam poda zmage, vse skupaj, amaterje in profesionalce, kratke in dolge razdalje na dirkališčih in pa še cestne dirke: 1. Francija 27 zmag, 2. Anglija 22 zmag, 3. Nemčija 14 zmag, 4. Amerika 13 zmag, 5. Holandska 12 zmag, 6. Danska 8 zmag, 7. Belgija 7 zmag, 8. Švica 4 zmag, 9. Italija 4 zmag, 10. Irska 1 zmag, 11. Južna Afrika 1 zmag, 12. Norveška ena zmag, 13. Švedska 1 zmag.

GEORGE GODFREY.

Se nedavno so imeli Jima Maloneya za kandidata svetovnega prvenstva, pa ga je v Filadelfiji 25 letni črnc George Godfrey v 1. rundi z k. o. spravil na tla. Godfrey je pravi velikan, tak kot Harry Wills, če težji, okoli 100 kg težek. Kljub njegovi mladosti se ga v U. S. A. najbolj bojuje. Vse se ga ogibalo in se ga še ogiba; Harry Wills bi se bil zmeraj rad boril z Dempseyem, o Godfreyu pa ni hotel nič slišati. Mladi črnc je najnevarnejši tekmeč Dempseyja in Tunneya, z k. o. je premagal Jacksona in Fultona in sedaj Maloneya, po točkah je premagal Burkeja in Renaulta i. dr. Tex Rickard Godfreya zmagi seveda ni vesel, ni v njegovih načrtih; na srečo je pa Godfrey črn, in to je v Ameriki lahko povod za tisoč izgovorov. Čudna je pisava nekaterih listov; N. W. Journal je pred letom pisal o Godfreyu kot zastopniku črnega plemena in bokserju bodočnosti, sedaj pa piše: Godfrey, ein bisher wenig bekannter Negerboxer; »Vossische Zeitung«, ki je sicer glede sporta prav dobra, piše: Maloney wurde von George Godfrey, einem bisher unbekanntem Negerboxer, in erster Runde k. o. geschlagen; pa takoj nato prinaša vso Godfreyovo biografijo. Če ve toliko o njem povedati, potem pač ni neznan.

NOVA LAHKOATLETSKA ZVEZDA.

John Merchant je dijak na kalifornijski univerzi; v Zedinjenih državah računajo z njim kot resnim kandidatom za amsterdamsko olimpiado v mnogoboju. V zadnjem času si je izvojeval kar tri visokokošolske prvenstva. Najbolj so občudovali njegov met kladiva; zalučil je kladivo 51,81 m daleč, in to je prav dobra mednarodna znamka. Pa ne samo v kladivu, tudi povsod drugod je dober; okoli 90 kg je težek, pa je tekel 100 yrdov v 10,2 sekundah in je skočil 7,31 m daleč.

NEMŠKI DESETOBOJNIK.

V Breslau se je vršila tekma za prvenstvo v lahkoatletskem desetoboju. Zmagal je 20letni Kurt Weiß s 701 točko, nov nemški rekord. Njegov uspeh je boljši kot uspeh letošnjega švedskega prvaka v desetoboju Lundgrenja in pa norveškega prvaka Macmoena. Tole je pokazal: 100 m 11,7, 400 m 51,5, 100 m lese 16,2, 1500 m 5 : 13,9, skok v višino 1,67, skok na daljavo 6,28, skok s palico 3 m, diskos 38,82 m, kroglja 13,35 m, kopje 55,23 m. Finski svetovni rekordir Yrjola prekosi Weiša posebne omembe vredno le na 1500 m, v disku in v skoku v višino (1,85 m).

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

IŠČEM MESTA

kot hišnik ali hlapec h konjem.

Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

KUHARICA-GOSPODINJA

išče službo najraje k duhovniku ali kakemu samostanu gospodu ali orožniku. Ima, če treba, tudi svoje pohištvo in del kuhinjske in namizne posode. Nastop takoj ali pozneje. — Pojasil v upravi lista pod »Varčna in snažna« štev. 6570.

Proste službe

Čevljarski vajenec se sprejme. Ladislav Zakotnik, Ljubljana, Dunajska cesta 6, dvorišče.

Trgovski VAJENEC se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom: JOSIP TIRŠEK, na Polzeli v Savinjski dolini.

Mizarski pomočnik dobro izvežban v pohištvenem mizarstvu, vajščine prost, se sprejme. Iv. Mrhar, Staneče, Šent Vid nad Ljubljano. 6673

Trg. pomočnik

boljša moč, z dobrimi spričevali, se sprejme v trgovino z modnim in konfekcijskim blagom. — Pism. ponudbe na trdvor JAKOB LAH - Maribor.

Prodajalka

izvežbana v manufakturni stroki, se takoj sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. — Ponudbe pod: »Izvrstna moč« na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Rabimo za takojšnjo nastop pridn., ubogljivega DEČKA

(sina poštenih kmečkih staršev), s primer. šolsko izobrazbo, ki bi imel veselje do trgovine in poleg tega bi se naučil tudi steklarske obrti. Vsa preiskrba v hiši. Naslov pove uprava lista pod št. 6616.

VAJENCA

za tapetniško obrt sprejme. Hrana in stanovanje pri mojstru. — Naslov v upravi lista pod št. 6664.

STROJNI MIZAR

kvalificiran, dobi trajno delo pri M. Gočala, stroj. mizarstvo, Bled L. 6601

Sijajno bodočnost

nudimo uradniku ali uradnici, ki vloži v dobro idočo podjetje v Ljubljani 50.000 Din ali več. Zadostuje tudi jamstvo. — Ponudbe prosimo upravi lista pod »Resnost« 6472.

Dijaki

DIJAK se sprejme na stanovanje v Strelški ul. 4, pritličje.

DVA DIJAKA

(nižješolca) vzamem na stanovanje in hrano. — Cenj. ponudbe na Fani Boje, Kočevje 6. 6576

Deklice v oskrbo

za šolsko dobo se sprejme v boljši družini v Celovcu. Nudi se tudi pouk o gospodinjstvu. — Marianne von Perner, Klagenfurt, Villacherstr. 29 b/l.

DIJAKA

od 1—4 šole sprejme na vso oskrbo k poštenim kršč. družini. Instruktor na razpolago. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 6527.

Dijak

stanovanje in hrano. Električna razsvetljava, strogo nadzorstvo. Instrukcija v hiši. Nabaja se v bližini šol. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 6672.

Stanovanja

Preselitve

izvršuje najcenejše »SLOVENIA-TRANSPORT« - spred. transport družba - Ljubljana, Miklošičeva c. 36, tel. 2718. 6204

Meblov. sobo

s hrano oddam gospodu ali gospodici. Naslov v upravi lista pod št. 6651.

2 lepi sobi

oddam za pisarne s telefonom, v središču mesta. Naslov se izve v upravi lista pod številko 6654.

Vel. zračna soba

z dvema posteljama se odda mirnemu zakonskemu paru brez otrok ali 2 gospodoma. Poizvedbe v upravi pod št. 6609.

Vnajem

1 hlev - 2 šupi s podstrešjem za seno — ter zraven spadajoče stanovanje v Šiški na Celovski cesti oddam s 1. septembrom. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 6620.

Posestva

Posestvo v Framu št. 10 pri Mariboru, ob glavni cesti, hiša, gospod. poslopje, dva vrta, velik travnik, prodam. — ILIJA PREDOVIČ, Fram — Krčevina. 6661

Posestvo

VILA 7 sob, 3 balkoni, 3 kleti, hlev, 5 oral zemlje, za trgov. ali gostilno, prodam A. IVANC, Ptujška gora. 6245

Stavbne PARCELE

od 410 do 550 mtr. velike, prodaja Irma Sušnik, Ljubljana, Zaloška c. 21.

Posestvo

na Pragerskem šte. 48, hiša, gosp. poslopje, velika šupa, mostna tehtnica, pripravno za mesarijo, gostilno ali trgovino, prodam. — ILIJA PREDOVIČ, Pragersko. 6662

Kdo prodaja?

SOBA se odda

solid. gospodu. — Naslov v upr. lista pod št. 6655.

Solid. trgovino

železne stroke ali mešanega blaga, mesečni promet 60—75.000 dinarjev, iščem. Ponudbe na upravo pod: »Soliden« 6615.

Razpisujemo dobavo

10.000 kg portland-cementa.

Ponudbe je vložiti do 7. sept. 1927. Več se izve pri Direkciji drž. rudnika Zabukovca, p. Griže.

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Razpisujemo dobavo

šest komadov raznih gasilskih lestev

Ponudbe je vložiti do 10. sept. 1927. Več se izve pri Direkciji drž. rudnika Zabukovca, pošta Griže.

Kdo kupi?

Prodajam: 2 polkriti KOČIJI, BREK, 2 tovorna VOZA z najnižjo in priprosto pripravo. — Ogleda se lahko od 2. do 3. ure popoldne v Ljubljani, Gruberjevo nabrežje št. 6.

Prodajam:

Prodajam 5000 kg lepih štajer. jabolk

Ponudbe pod »Takoj dobavni št. 6665« na upravo.

Suha DRVA

odpadki od žage in parket zopet na razpolago po najnižji ceni pri Ivan ŠIŠKA, parna žaga, Ljubljana, Metelkova 4. Preiskrbite si pred zimo dobro kurjavo po ugodni ceni!

Novoustanovljena zadruga!

Mohorjeva tiskarna

R. Z. Z. O. Z.

v Celju. Prešernova ulica 17

obvešča cenj. občinstvo, da otvori z začetkom šolskega leta svojo knjižno in trgovino s pisarniškimi potrebščinami. Knjižgarna ima knjige svoje in drugih založb in vse šolske knjige. Ima bogato izbiro vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

NOVO! PREPRICAJTE SE! NOVO!

Znižane cene! Kdor hoče kupiti moderno in solidno izdelano POHIŠTVO naj si ogleda no: raznovrstno: vo založbo pri

Egidiju in Karlu Erjavec, Brod

(poleg tacevskega mostu — št. Vid nad Ljubljano).

Ogled tudi ob nedeljah. Za delo se jamči.

(Daje se tudi na obroke.)

20% ceneje

vsa naročila po meri in popravila pri

Franz Szantner, Ljubljana

Šelenburgova ulica 1

prvovrstna specialna izdelovalnica čevljev za občutljive in bolne noge.

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Na novo!

Več 6 sedežnih rabljenih

avtomobilov

raznih tovarn v dobrem stanju - na razpolago. - Vprašati pri A. Lampret, Ljubljana, Dunajska c. 22.

Nasla obrt

Remična pralnica

in barvanje oblik v najrazličnejših barvah izvršuje dela v najkrajšem času pri najnižjih cenah

ANTON BOG

Šelenburgova ulica 6/L. Tovarna Vič-Glince

Koruzo za krmo

oddaja najceneje veletrgovina žita in moke A. VOLK, Ljubljana Realjeva cesta št. 24.

Priporoča se trgovina z železnico

A. SUŠNIK, Ljubljana Zaloška cesta.

Rimske Toplice

(Slovenija), radio-aktivno termalno kopališče. Penzija v septembru 60 Din. Državni uradniki za 20 dni penzije, kopelji in pristojbine 1280 Din.

8—10%

obrestuje denarne vloge na tekoči (žiro) račun na trimesečno odpoved. Na daljšo odpovedno dobo po dogovoru. - Elektna banka, Ljubljana - Kongresni trg št. 9. 6559

Stiskalnice in mlinci za sadje in grozdje, kotli za žganje

po najnižjih cenah pri trdki

Fr. Stupica, Ljubljana,

Gospodarska cesta št. 1.

Najboljše KOLO

in šivalni stroj

v materijalu in konstrukciji je samo

GRITZNER, ADLER in PHÖNIX

Večletna garancija.

Najnižje cene, tudi mesečna odplačila samo pri

JOSIP PETELINC-U V LJUBLJANI

ob vodi blizu Prešernovega spomenika

Huth-Hanssovo

dekliško vzgajališče

v Ljubljani, Poljanska cesta 6/II.

Ustanovljeno leta 1867.

sprejema

v oskrbo gojenke od 6. leta naprej.

Interesantno brašuro o uspešnem zdravljenju žolčnih kamnov. Nam pošljite brezplačno leknar pri Odrešeniku. Pogoji, Vyšehradská tř. Pišite ako!

Hotelsko sobarico

kot prvo, izvežbano moč, kavcije zmoglo — IŠČE HOTEL »ŠTRUKELJ«.

Redni pouk